

Judita Vaičiūnaitė

Poezija

Eilėraščiai

Skaitmeninta iš Juditos Vaičiūnaitės knygų.

ISBN 978-5-430-05994-1

Kūrinys suskaitmenintas vykdant ES struktūrinių fondų remiamą projektą „Pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro (5–8 kl.) mokinių esminių kompetencijų ugdymas“, 2012
<http://mkp.emokykla.lt/ebiblioteka/>

UGDYMO
PLĖTOTĖS
CENTRAS

Turinys

Tau žemė bus žvaigždė	8
Gėlė	9
Balkonas penktame aukšte	10
Gegužis	11
Prie Vilnelės	12
Laumžirgis	13
Čiuožykla	14
Sniego drugiai	15
Šarmos paveikslai	16
Laumiukė	17
Lietus	18
Pilies skersgatvis	19
Vilnelei	20
* Kai laikrodininkas įlips į bokštą	22
Senieji Nagliai	23
Dainelė	24
Poezijai	25
Orfėjas ir Euridikė	26
Keturi portretai	32
1. Kirkė	32
2. Kalipsė	33
3. Nausikaja	35

4. Penelopė	36
Vėtrungės	38
Gintaras	39
Zodiakas	40
Vandenis	40
Žuvys	40
Avinas	41
Jautis	42
Dvyniai	43
Vėžys	43
Liūtas	44
Mergelė	45
Svarstyklės	46
Skorpionas	46
Šaulys	47
Ožiaragis	48
Senoviniai raštaženkliai	49
1. Akmuo su pasaga	49
2. Akmuo su žalčiais	49
3. Akmuo su saulėmis	50
Dzūkiškas sekmadienis	51
Miesto vartai	52
Kiemas su arkadomis	53
Ant balkono – Ula ir balandžiai	54
Senoviniai keltininkai Kristoforai...	55

Pavasaris	56
Druskinos lytys	57
Lijundra	58
Atlydys	59
* Iš vasarinių vaikiškų drabužių	60
Pirmykštė ugnis	61
1. Žvėrinė	61
2. Lauksargis	61
3. Aušrinė	62
4. Bangpūtys	63
5. Vėluokas	63
6. Žemyna	64
7. Laumė	65
8. Perkūnas	65
9. Upinė	66
Vilniaus fragmentai	67
Pilis	67
Sekmadienį senamiesty	71
Kopose	78
Gruzijos mozaika	82
Trylika strofų	85
Mergaitė su šermuonėliu	89
Nemuno elegijos	90
1. Rambynas	90
2. Junigėda	91

3. Kauno pilis	92
4. Medžioklė prie Birštono	94
5. Punia	95
6. Sieliai	96
7. Napoleono kalnas	97
8. Adomo Mickevičiaus žvakė	98
9. Garlaiviai	100
10. Druskininkai	101
11. Kaimas	102
12. „Lituanica“. Liepos 19	104
13. Kulautuva	105
14. Paplūdimys	106
15. Eskadrilė	108
Vitražas Vilniaus universitetui	110
1. Spaustuvė	110
2. Observatorija	111
3. Botanikos sodas	112
4. Dailininkai	113
5. Filomatai	114
Žiemos paukščiai	116
Staccato	117
Vilkdalgi, kvepiantis vasaros vakarą	119
Kregždė	120
Koncertas	122
Žaislai	123

Delčia	124
Paukščiai	128
1. Pelėda	128
2. Aitvaras	129
3. Gulbė	130
4. Gegutė	131
5. Juodvarniai	132
Kęstutaičiai. Restauracija	133
1. Patrikas	133
2. Vaidotas	134
3. Butautas	135
4. Vytautas	136
5. Miklausė	137
6. Tautvilas	138
7. Danutė	139
8. Žygimantas	140
9. Ringailė	141
Žąsys	142
Vaizdas pro langą	143
Žiemos lietus	144
Baltoji naktis	145
Saulėgraža	146
Sidabriniai debesys	147
Elnias devyniaragis	148
Kernavė	149

Vytis	153
Trys gulbės	155
Per pūgą	156
Sidabriniai debesys	157

Tau žemė bus žvaigždė

Tai tolimų planetų šauksmas. Klaidžios uolos
Ir spindinčių viršukalnių sustingusi lava –
Nuo Žemės į Mėnulį – vėjų, audrų šuolis,
Ir pagaliau pirma visatos pasaka – tava.
Ertmių tyloj, žvaigždžių sukimesi beglobis,
Sušildysi jo pluta pirmu prisilietimu.
Kokių metalų rūdom tvins Mėnulio lobiai?
Kokie kristalai blykstels mėnesienos skaidrumu?
Nežinoma vėsa jo įlankos pagirdys,
Ir neregėtais spektrais tau sužibs šviesos kriokliai
O mes išgirsim plakant tavo šiltą širdį
Tenai visatoje – naktį – kažkur giliai giliai –
Tau Žemė bus žvaigždė. Nakties gelmėj lyg burė
Išplauks į begalybės tyvuliuojančias erdves –
Ji degs nuo sniego ir žolės, rūkų ir jūrų,
Nuo žiburių, negėstančių ir laukiančių tavęs.

Gėlė

Saulėgraža. Saulė. Mama.

Aplinkui tokia ramuma.

Taip šilta. Ir juokias dažai.

O juoko - mažai ir mažai.

Palinksta, visa šviesdama,

Saulėgraža. Saulė. Mama.

Balkonas penktame aukšte

Kai spindulys nukris,
toks karštas ir geltonas,
plačiai pravers duris
į rytmetį balkonas.

Kiemai ir gatvės gaus,
blizgės stogai rasoti...
Tarp žemės ir dangaus
bus taip smagu kaboti!

Namai, namai, namai –
kreida ir saule pieštas
tau sumirgės žemai
pavasarinis miestas.

Gegužis

Ir sužimba prieš saulę žiedais lyg šerkšnu
šimtametė senamiesčio kriaušė...

Girgžda varstomi vartai. Prieš vėją einu –
ir plaukai neklusniai susišiausia...

Ir balandžiai, suskridę į skverą linksmi,
ant pribirusių žiedlapių tupias...

Žydi miestas. Ir gatvė – šilta lyg namai.

Ant prekystalių pamerktos tulpės.

Prie Vilnelės

Aš praveriu langą. Čiurlena
čia pat skardžiabalsė Vilnelė.
Surasiu kur laikraštį seną,
padirbsiu mažytį laivelį...

Maurai čia krantinėje želia.
Vanduo čia toks žalias ir drungnas.
Kai giedra – nušvinta Vilnelė,
ir gatvę atspindi jos dugnas...

Paleisiu čia savo laivelį,
teplaukia po tiltais į Nerį,
terodo žuvėdros jam kelią,
te saulė jo burėse žėri...

Laumžirgis

Laumės žirgeli,
laumės žirgeli
mėlynasparni!

Dangaus žirgeli,
dangaus žirgeli,
ką gi tu parneši?

Ar saulės šviesą,
ar laumės plaukus,
ar auksą pažeri?

Ar tik laumiuką,
liūdną laumiuką
supi virš ežero?..

Čiuożykla

Dabar visi kiemai – iš stiklo,
iš krištolo ar porceliano.

Dabar lyg veidrožiai čiuożyklos,
Kur neseniai lietus čiurleno...

Lyg vėjas, rūką iškedenęs,
mes sukamės pūgoj ir ūžiam.

O aikštėje net sniego senis
laimingas skrieja su pačiūžom...

Sniego drugiai

Ant šerkšno žiedų –
 sparneliai balti.
Šį rytą mieste
 stogai apsnigti,
ir gatvė visa –
 šviesi lyg sapne,
bet skraidom trumpai –
 sutirpsta delne.
Tačiau jei vaikams
 tas šokis gražus,
snieginiai drugiai
 ilgai nepražus –
ant ledo gėlių,
 po saule skaidria,
virš jūsų galvų
 plasnosi ore...

Šarmos paveikslai

Šarma teturi baltą dažą,
bet kaip gražiai ji moka piešti!
Kai naktį žvaigždės tyliai laša,
ji sidabru išrašo miestą...

Kol spinduliai dar nenutrynė
tamsiam lange šarmos paveikslų,
pro jų vainiką sidabrinį
išvysite pasaulį vaiskų...

Laumiukė

O mūsų ežeras nakčia užšalo,
užpustė skalbyklas - ir laumėms liūdna,
ir visos mes sušalome be galo,
nugrimzdom į pusnyų baltą dugną...

O virš lazdynų kyla baltas rūkas.
O tokio speigo pirmąkart sulaukėm...
O sniegas - lyg žąsų ir gulbių pūkas,
jį verpia naktimis mažytė laumė...

Lietus

Dabar mieste lietus,
Skambės lašai kaip gaidos,
Nuplaus senus vartus,
Nušvis pavargęs veidas.

Lašai ant stogo kris -
Taip gaiviai ir maloniai,
Paskui atvers duris
Senų namų balkonai.

Dangus dar bus skaistus,
Bet vasarai jau galas.
Dabar mieste lietus -
Spalvotos, linksmos balos.

Pilies skersgatvis

(M. Bulakos sangvino piešinys)

Dar tuščia. Dar sustingę praeitim tos mūro sijos.
Bet langas prasivers. Ir bokšto laikrodīs išmuš...
Ir piešinys didēs ir plēsīs, sujudēs atgijęs,
kaip kadras miesto filme nusidrieks prieš mus.

Jis duonos šiluma padvelks – sustos mašinos dengtos.
Jis žingsniais suvirpēs –

kasdien vis tais pačiais, kasdien kitais...

Tuoju ateis čia kiemsargiai, laiškanešiai, studentai,
Dažytojai, kreida ir saule išsitepę, tuoj ateis.

Į pilkas dulkes bus vaikų klegėjimas pabertas,
ir debesys balti prie čerpinių stogų pridžius...
Ant grindinio susēs čia dailininkai su molbertais,
ir šeiminkės neš daržovių perkrautus krepšius.

Į šitą piešinį aš įeinu daugybę kartų
kasdien per dūlančias plytas –

ir palydėta, ir viena...

Kasdien pro šitą seną siaurą arką
naujai nuskaidrinta erdve atsiveria diena.

Vilnelei

Po langais,
Po šakom,
Po žvaigždėm
Plaukdama,
Plaudama,
Gauždama,
Gausdama,
Geidžiama
Kaip styga –
Skardi skaidruma.

Negali tu nutilti
Po lieptais ir tiltais.
Po vėjuotų patilčių žibintais
Išpiltas
Į senamiestį
Tavo švytėjimas
Šiltas.

Susisėmei kalvas
Ir suaižytą ragą
Raižią varpinių kreivę,

Saulėtekių sągą
Ir gamyklų gaisrus
Į vingiuojančią vagą.

Tik naginę delne.
Deimantinę dugne

Gatvių gysla
Giesmė
Giedruma sraunia
Neišsenkamu gurkšniu
Gurgenk į mane.

*

Kai laikrodininkas įlips į bokštą
ir kryžgatvy užsuks tą pirmą laikrodį,
jam gatvių brėžiniai atrodys
tartum saulės miestas,
lietaus, anglies ir molžemio
kvapu atmieštas.

Kai laikrodininkas įlips į bokštą
ir apačioj aikštė siūbuos lyg denis,
tą vėją jis kas vakarą su duona valgys,
ir dar ilgai balkonai plauks jam
lyg spalvotos valtys.

Kai laikrodininkas įlips į bokštą
ir pats pavirs erdve ir varpo dūžiais,
tų gatvių gausmas tvins,
ir būsimasis laikas
gramatikoj ir akmeny virpės
lyg saulės laidas.

Senieji Nagliai

Čia kopos – lyg sušalę smėlio laikrodžiai.

Aš užpustytam prūsų kaime.

Aš ant širdies jaučiu

tą dusinantį šimtametį smėlio svorį.

Girdžiu, kaip varpas skambina žvejams.

Pakrypsta vėtrungės į kairę...

Ir sauso šturmo šuorai užpila kiemus

ir vieškelių vingiuotas vorupes...

Gerklėj man – pelekai ir ašakos.

O mano delnas toks trapus ir mažas.

Jame – irklų ir virvių šimtmečiais pritrintos

kietos pūslės.

Jame – laivų skeveldros.

Šiaurė. Ūkanos.

Pakibęs kopose miražas.

Ir byra sniegas, smėlis ir druska.

Ir speiguotas vasaris pūsteli.

Dainelė

O vakar vėlyvą vakarą
prapuolė mano avytė.
Už mėlynų jūrų ieškau –
tik debesys vieškeliuos švyti.

Akmens ir titnago tiltai,
kalva po kalvos iškilus.
Tyla ir šviesa be vėjo,
o tykūs vandenys gilūs...

O piemenys kaimenes gena
per saulėtų upių brastą...
O kaip, o kaip man avytę
vienatinę mano surasti?

Poezijai

Tu kaip vargonai, kaip varpai,
kaip saulėtas raudonas varis,
kurio rūda kažkur –
dar nerastoj linksmoj žvaigždėj...

Į vėjų pilnas priekes,
į prietemą išvarius,
tu su manim – kaip su ugnim
žaidei.

Ateik, dabar ateik.

Tų ašmenų aš neatremsiu,
ir gyslos prasivers
raudonais saulėtais kriokliais...

Ir būsiu kaip ir tu
pilna aistros, spindėjimo ir trenksmo,
ir lūpos tavo giesmei prasiskleis.

Orfėjas ir Euridikė

Orfėjas

Akmens pastatai – aukšti sarkofagai.

O gatvėj aplieja raudonas aliejus
figūrų šešėlius, iš rūko atlietus,
ir saulė lyg sargo fakelas dega.

Tu bėgi tiesėm ir kreivosiom, ir laužtėm,
tuščiom daugiakampėm aikštėm pirmutinė.
Ir miestas kaip griūvanti piramidė
pradaro dangų ir debesis...

Aušta.

Euridikė

Aš baltas manekenas.

Aš sukuosi apšviestoj vitrinoj,
kol mano veido atspindžių
nuo gatvių nenutrynė.

Aš tik sapnuojama.

Manęs nebus, kai tu nubusi,
kai tas akmens ir stiklo pusrutulis

pasisuks į saulės pusę.
Tik įpakavimu blizgės dirbtinės šypsenos –
aš imsiu vysti
vitrinų spindesy, nuperkama
kaip cigaretės ir kaip viski.

Orfėjas

Nugairintas peronų, prieplaukų, aerodromų vėjo,
raketos sprogiu kurčiam vidurnakty surikęs,
šaukiu tave.

Man teko rolė juodojo Orfėjo –
aš raudu rausvaplaukės Euridikės.

Ir mano vyriška rauda begarsė ir grasi.
Ji dusina ir veržias. Ir nė kiek nekeista,
kad saksofono gerklėje užgimęs gargasys
išauga į laukinę juodą aistrą.

Kas vakarą visam pasauliui groju
(kol vėl nustelbs mane

Nykus maištaujantis džiazbandas)
už metalinių instrumentų lyg už grotų,
visas vienatvės būsenas išbandęs.

Praauga mano šauksmas

bokštus ir kalnagūbrių viršūnes

ir grįžta kuždesiu rūke neaiškiai, tykiai.

Jis sukrečiantis –

atgarsio, šešėlio panašumas

į tavo prarastą paveikslą...

Euridike!

Euridikė

Aš pragare. Manęs nešauk. Aš neišgirsiu.

Aš tavo skausmo jokia atgaila nebeišpirksiu.

Aš nenutrinsiu rentgenu išdeginančių pirštų.

Ši syki jie paskyrė man devintą ratą –

reklamom akinantį, neaprėpiamą paros kvadratą

ir karuselės greity besiliejančias spalvas...

O tiltai ir tramvajai pragariškai trata.

Gyvenimas dabar triukšmingas kaip beprotnamis.

Apšviestas girtas pragaras.

Tik durys liko praviros...

Tik groja negrų džiazas –

didmiesčio šviesų tragingas protrūkis...

Orfėjas

Aš groju kulkos švilpesį pro gatvių triukšmą,
pro saulės šviesą,

pro afišų srautą nenutrūkstamą,
pro maršais plaukiantį viršum žemynų žydri
aš groju -

kulkos švilpesį į širdį.

Kai šimtmečio gale tribūnos keičias,

kai žiūrovams linksma,

tą televizorių ekranuos - aikštės vidury

viduramžišką linčą

ir ant Žaklinos kelių

kraujo srovę limpančią...

Ir spiegiančius varpus -

Pavojaus perspėjantį balsą,

viršum stiklinių miestų rytą -

dulkiną ir balkšvą.

Tą prezidentų triumfo kelią -

vienišą, per vėlų,

tą paskutinį - ant patrankos - po dangum -

su demokratijos pašauta vėliava....

Euridikė

Tiktai šešėlis liko grindiny -
lyg po atominio sprogimo...

.....
Užgeso miestai. Ir nugrimzdo gatvė.
Ratų trenksmas apsvaigino.
Bet tavo balsą pažinau -
pro juodą žemės plutą,
metalo skardžiabalsį balsą,
rėžiantį lyg plūgą,
nesuprastą naktinę ertmę - saksofono skausmą,
pirmykštę aukštą meilę,
požemio uolienuų kaustomą,
ir didelių žvaigždynų tylų lėtą užtekėjimą,
ir Letos vandenų dar vos išvelgiamą švytėjimą...

Orfėjas

Manęs jie neužmuš akmenimis
per bakchanaliją - tiek amžių trempto.
Aš didelis kaip riksmas ir žvelgiu su panieka
į skylančius dangoraižius.
į miestų niūrią paniką,
prispaudęs lūpas prie didžiulio instrumento.

Ir susilieja su naktim juoda mirties tema,
ir naujas garsas kyla į raudonus ryto debesis,
nakty užgimęs, neapykanta ir meile degantis,
ir minios muša ritmą,
ir erdvėja platuma.

O ten lyg atspindys nuo instrumento
pats švelniausias garsas –
Euridikė šypsos...

Ir drumstas gatvių triukšmas
perauga į pavojingą tylą.

Ir mano juodą veidą glosto spinduliai –
pirmi, kreivi ir šykštūs,
ir mano milžiniškas siluetas
virš dangoraižių iškyla.

Keturi portretai

1. Kirkė

... ir laikas nejuntamai bėgo...

Atleisk man, juk jie – tiktai kiaulių banda.

Aš genu juos prie lovio į tvartą.

Bet jeigu tau liūdna,

statistais jie sės apie sukamą iškilmių stalą...

Ir taurių pirmykštė giesmė, ir sumirgę deglai
drums hegzometro tvarką,

ir pajuoka šviečiančios akys atgis
antikinėj mano statuloj...

Bet, ugniai užgesus, trikojis nutils.

Užkeikimai apmirs.

Rankos pačios išmes užnuodytą puodą.

Ir Kirkė paklus pačiam įstabiausiam...

O tu... Tu lunatiku eisi
į šaukiančią šviesą, į puotą.

Jėga aš tavęs nelaikysiu.

Išplauk, jei pabūgai užrūstint likimą,
nukirpti siužeto raudoną siūlą...

Dedu į kelionę tau vyno maišus.

Savo išmintį, savo švelnumą pasiūlau.

Skiedrinis laivas nuneš tave

prie uolų nesurandamos, niekad nebūtos Itakės.

O kad nematytum,

kaip liūdesiu spindi didžiulės išdidžios akys, nematoma aš su tavim atsiskirsiu.

Buvau aš vaišinga. Ir žodį tesėjau.

Keistuolis, atsižadėjęs manęs.

Vienintelis mano...

Aš myliu tave, Odisėjau.

2. Kalipsė

... nemylėjo jis nimfos gražiosios, nors ir ilsėdavos jos patale, kambary jos šviesiajam...

Juk nei veido šviesa,

nei plaukų vešlumu, nei ūgiu
nė viena dar man neprilygo...

Bet pavydi man laimės dievai.

Aš bijau jų rūstybės. Aš laivą statau.

Aš tau atnešu kirvį ir grąžtą.

Aš pati tau išaudžiu bures -
tuos sparnus, suraižančius laiką,
tą vėliavą, lanką ir lygią,
ir akimirką trokšti manęs,
ir nutoldamas vėl tu glaudi prie savęs
mano liemenį grakštų.

Aš pavydžiu, be galo pavydžiu visiems:
tavo žmonai ir tavo šunims,
tavo tolimai svetimai žemei...

Per sunki man ta rolė.

Kam deivei paskyrėte aistrą, įkyrią ir skaudžią,
lyg mažai miltuotai malėjai?

Aš septynetą metų
rišau tave rankom, plaukais ir glamonėm...
Pažeminta

aš tetroškau, kad būtum ir tu
nemirtingas kaip žvaigždės danguj...

Bet ambroziją tu paliejai,
bet, iš mylinčio glėbio pabėgęs,
raudojai, įkniaubęs veidą į smiltis -
net gailesčio tavo širdy nepasėjau...

Apleistam pražydušiam grote tik jūra supranta
mane.

Aš troškau tau gero.

Aš myliu tave, Odisėjau.

3. Nausikaja

Sveikas, keleivi, kuomet tik sugrįši tėvynėn, žiūrėki, kad ir manęs neužmirštum...

Aš vyro dar nebučiavau.

Ir mano balsas – lyg banga.

Ir mano kūnas vyriškų delnų nežino.

Bet aš ilgėjaus šitokio kaip tu.

Ir buvome abu

iš nuovargio ir nuostabos apsvaigę.

Prakeiktas ir palaimintas tebus tas sviedinys,

kuri mes, žlugtą pasidžiovusios,

ant kranto svaidėm,

ir du juokingi asilėnai,

traukę tą senovinį auksinį rytą

mano mažąjį vežimą...

Aš – Nausikaja. Aš jūreivių padermės.

Ir aš turiu kažką

iš žūstant sutikto laimingo laivo.

Ir džiaugsmą – purpurinę vilną

verpia mano motina. Ir mano tėvo

praviri namai – aukšti ir dosnūs.

Ir mes po antikos dangum karališkai ir paprastai atklydusį nelauktą svečią pasitinkam tostais.

Ko ašaras slepi tu po skraiste,
nebandom klausinėt tavęs –
galingo, nesuprantamo ir laisvo...
Prigludus prie kolonos, sutirpstu joje...
Tegu bus nutylėta,
kaip viena didžiulėj salėj aš stovėjau,
nes niekas niekuomet nesužinos,
ką aš tuomet jaučiau,
ko net pati sau neprisipažinsiu:
aš myliu tave, Odisėjau.

4. Penelopė

...su vardu Odisėjo širdy aš nueičiau į kapą...

Patyrusiai tavo meilę sunku –
juk niekas tavęs nepakeis,
juk niekas tavęs nevertas.
Ir kuo aš kalta,
kad galiu tavęs šimtmečiais laukti,
apkursti, kai salė ima švilpti ir ploti.
Ir kuo aš kalta,
kad juokiasi miestas, jaunikiai ir vergės.
Ir kuo aš kalta,
kad lieku nuobodi ir keista Penelopė.

Aš noriu tau židiniu šviesti
pro metų ir sienų kiautą.
Gryna kaip idėja
tau noriu išsaugoti tyro vandens
nepaliestą sklidiną amforą.
Tegu visos moterų kartos
jaus tą laukimą, į mano širdį įdėtą,
išgirdusios jūrų užimą kriauklėj
ir matydamos tuščią kambarį.
Juk aš – iš tų, prie kurių sugrižtama.
Ištikimųjų rūšies.
Visiems laikams kantrumu, išmintim išgarsėjau.
Nušluostysiu kraują nuo rankų tau
savo plaukais ir lūpom.
Prie tavo kelių pravirksiu iš džiaugsmo.
Aš myliu tave, Odisėjau.

Vėtrungės

Ruoniai laižo apledėjusių smiltynų ruožą...
Skamba jūros akmenys po pripustytais klodais.
Vakaras. Vasaris. Tuščias autobusas čiuožia
kilometrais,
 snieglaša, tamsa, tylą
 išklotais.

Aš jaučiu, tarp vandenu baltšvon erdvėn išėjus, –
girgžda vėtrungės, ir burės sandėliuose plakas...
Krinta užmiršti tinklai kreivais pušų šešėliais...

Gintaras

Pro nykstančią liepsną, pro dūmus, pro smilkomo
gintaro kvapą
sugrižta senieji meistrai, pagoniškos užmirštos
šventės.

Ir blyksteli papuošalai, kadaise įdėti į kapą,
paskui atvežti iš kur nors – iš Pervalkos
ar iš Smeltės.

Matau kažkada sukietėjusią skaidrią pušynų
dervą,
pavirtusią į amuletą, į verpstę, šukas skurdžias,
dar glūdinčią jūros dugne ar kasyklų nejudintoj
dirvoj,
išlaikiusią gyvą pirmąją saulę, spyglius
ir skruzdes.

Jaučiu pro šaltas bangas dar neliesto gintaro
klodą,
kai šviečia šiaurinės žvaigždės – didelės, grynos,
aiškios.
Man perduotas jo spindesys – nedrąsiai, nelygiai,
miglotai –
kaip tolimas panašumas į šviesiaplaukius aisčius.

Zodiakas

Vandenis

Ir kaip man aprėpti tą blyškiają upių pradžia,
tą šviesą tamsoj, kai visi horizontai išnyko,
tą naktį – lyg plaukiančios lygumos šaltą ir plačią,
begarsį vandens vinguriavimą slėniais ir nykumą?

Žinau, kad ir tavo pasaulis bus dulšvas ir drėgnas,
taip dosniai įliejęs į mano akis ir širdį
vandens ir žvaigždyno spiralę ir ūko driekenas.
Bet negi ir aš nepajėgsiu kvapu jo atšildyt,

jei lūpom priglusiu prie ištakos – balkšvo sausio,
jei upių tėkmėm ir kriokliais sutirpdysiu žiemą?
Kaip kaupias ir krinta būsimos bangos – klausausi,
matau aukštupy tavo tekančią saulę žiebiama...

Žuvys

Po ledu – tamsa ir tylą.
Tik nugrimzdusi saulė teka

lyg seni švyturiai tyra
per vasario aižintį taką.

Po ledu pelekais plonais
plakas žuvys – šešėlių tiesės.
Jos kartosis keliais planais,
ir žvaigždynas į tamsą liesis.

O žvejų kaimelius mažuos
atlydys bus miglotas ir drungnas...
Tylios žuvys laiką matuos,
bus toli ir paviršius, ir dugnas.

Avinas

Už tavęs žvaigždynai boluos,
o tu toks mažytis tapai
ant aukštos kaip naktis uolos,
nepasiekiamas kaip stabai.

Kovo saulė pradės kamuot,
pradmeny vėl atgis gamta –
švies vanduo, ugnis ir akmuo
permaininga žalumo gama.

Ir skurdi gyvybė pernakt
virš kalnų dykumos budės.
Ir pavasaris bus pirma
Patirtis pirmykštės būties.

Jautis

Eina mano jaučiai
per juodą pūdymą.
Baubia nykiai ir skaudžiai,
tolimus kaimus budina.

Balandis. Šilko botagai.
Balandis. Švilpiantys kirčiai.
Minčiau basa jų taką,
niekad su jais nesiskirčiau.

Muša kanopų dūžiai
Pūdymo juodą būgną.
Ežeras šiauriškai ūžia,
saulė teka iš dugno.

Dvyniai

Mes sudarom liūdną simetriją:
Du kartus – figūrėlė ant skardžio.
Mes siekiam viens antro... Keli tik metrai
susitikimą suardo.

Staiga išvystam bedugnių saulę
į mūsų delnus plūstant...
Gegužės lynas per naktį. Saugiai
laiko mus uolos – lyg plunksnas.

Ir kaupiam dvigubą ilgesį
dvilypiame savo gymy.
Mes – du lygiagretūs taškai. Mes irgi
tiesiam rankas per gylį.

Vėžys

Kur taip sunkiai šliauži per uolynų sąvartas,
per sugriautus tiltus, pro kreivą koplytstulpį,
per visą netikrą pasaulį,
daiktų ir jų dydžių sąvokas,
kai pirmykščiai žvaigždynai nežemiškai plyksteli,

kai atsimuša jų šviesa į tavo šarvuotą nugarą,
kai ežero žolę neši, kadaise įstrigusią žnyplėse?
Artėji prie saulės – užplūstančią naktį nugali,
kol vėl po tavim silpni žiburiai sužybsi...

Dar miega sodybos.

Dar slegia nugrimzdusius stogus
šilti ir sunkūs birželio debesys...

Kad tie maži pasaulėliai šviesos nenustotų,
šliauži tu, didžiulis ir lėtas, jų sapną stebintis.

Liūtas

Atgaivina tik penkios palmės šią tvankią naktį.
Svetima tavo žemė. Tuščių smėlynų pasaulis.
Aš grįžtu apkabinti tavęs, nors manęs tu nekenti,
nes besaulė tavo erdvė – tas tamsus pusiaujas.

Ir kaitra išsitiesusi čia lyg vaiduokliškas liūtas...
Aš tau būsiu labai atvira šito stabo paunksnėj,
kad netaptų staiga baisu, kad nebūtum liūdnas,
kai naktiniai švytintys miestai mirażais dunkso...

Juk liepa, juk liepsnos,
juk žvaigždės pirmojo ryškio,
ir lapų šešėliai net tyrus žalsvai nuspalvins...
Aš palikčiau tave, bet vis tiek pačios kojos grįžta,
kad tavo erdvėj pražystų dulkėtos palmės.

Mergelė

Tos laibos gėlės gal iš pievų, gal iš jūrų dugnų.
Tamsiam ir šlamančiam miške
jas glosčiau atsiklaupus...
Čia sklidina dangaus – taip neaprėpiamo ir liūdno,
suliejančio su plaukiančiais stiebais
rankas ir plaukus.

Ir pamačiau staiga žvaigždes –
rugpjūčio giedrą ženklą...
Paskendo žalsvume laukai – kalvoti ir duobėti.
Neliko nei brydės, nei pėdsako, kur buvo žengta,
tik ta akimirkos naktis, kurioj turiu budėti,
kad šviestų dalgių delčios, džiūstanti žolė šiušėtų,
kad kaimų tolimuos mažuos salynuos imtų aušti,
kad, kūnui virtus peršviečiamu augančiu šešėliu,
kaip augalas dar stiebčiausi į saulę, tylą, aukštį.

Svarstyklės

Dvi lėkštės – du laivai.
Banguojančios svarstyklės.
Plauk valandom lengvai,
jos taip, kaip saulė, stichiškos...

Kurį išrinks viltis?
Gaus jūra nužalsvėjus,
pakils ir kris vilnis,
judės vanduo ir vėjas,

Kas juoksis, o kas verks?
Neskęsta valčių skiedros...
Kas žino, kiek besvers
rugsėjo eilės giedros?

Skorpionas

Klastingi čiuptuvai saulės emblemą drasko,
užgęsta didžiųjų šventyklų spalvos ir ugnys.
Bandau tavo veidą lyg paslėptą saulę atrasti
pro varpinių ūksmę, vėtrų ūkimą ir ūkanas...

Tikiu, kaip anksčiau: sutrynus nuodingą gyvį,
žvaigždynas ištrykš į mano rūščiąją šiaurę,
kur spalvis dulsvai atsispindi skersgatvių gyly,
nusrūva stogais ir balkono vijoklį šiauria,

kur aš naktimis matau tik sutemusių ertmę,
tik ritmiškus juodus stulpus, tik šviesos išdavystę...
Laikau tavo blyškųjų veidą, aiškų ir artimą,
Lyg rudenio saulė mano delnuos jis švysteli.

Šaulys

Aš aukščio ribos nežinau. Aš pažįstu tik šauksmą,
įžulų veržimąsi, žemę ir dangų išmaišantį,
tiktai nenumaldomą ilgesį, aštrų ir aukštą,
kalnuotoj tamsioj erdvėj susitvenkusį maištą...

Kalnagūbrių bangos, išmetę mane, įkaista.
Aš taikau į milžiną paukštį. Virpa viršūnė.
Aš visas – iššūkis. Imkite mano aistrą,
ugnikalnių ritmą, strėlės švilpimą ir šūvį!

Ir mano įtemptas kūnas nakty neatvėsta.
Aš taikau į paukštį, į debesį – gūdžią grėsmę.

Lapkritis. Įkalnių miestai sugeria šaltą viesulą.
Apvalią degančią saulę delnais apglėbsiu.

Ožiaragis

Čia žiema. Žalsvumas. Sniegas. Stiklas.
Saulė įplaukė į dvyliktą žvaigždyną. Susitiksime.
Myliu už kvėpavimą, už šypseną, už tvinksnį...
Gal kaip gruodžio ledkalnį užtiksim

gūdžią uolą - mažą salą - ožiaragi,
grakštų, giedrą ir tragišką
lyg sustingusią ledinę balkšvą dėmę,
milžinišką jo ragų atsispindėjimą...

Perkirs naktį tas klaidus ir keistas trikampis,
jūrų ir žvaigždžių ramybę trikdantis.
Šalta ir nyku. Bet saulė grįžta
į mažytės Žemės užpustytas kryžkeles...

Senoviniai raštaženkliai

1. Akmuo su pasaga

Rūkuos nutyla titnaginiai kirviai.
Rūkuos paskęsta sentėvių skulptūros.
Rūkuos aštrėja kadagių ir eglių kvapas.
Atgal į rūką skrieja vieversiai,
 į rūką slėnio kaimai pasuka...
Ir vėl pro lietų išgirstu
 akmenyje iškaltą pasagą,
rugių šnarėjimą,
 vos prijaukinto žirgo tolimą žvengimą...

2. Akmuo su žalčiais

Akmens, dangaus ir prisimerkusių akių pilkumas
 toks pažįstamas ir paprastas.
...Apaugo šlamančia žemėlapių žole
 pagoniški takai ir pelkių brastos.
Skaitau senovinius raštaženklus,
 ant kaimo akmenų po samanom atradus...

Aš apsemta žvaigždynų drėgno spindesio,
aš aprėžta slidžiais orbitų ratais...
Po galva – būsimas baudžiauninkų akmuo
ir surūdijusios žalčių karūnos.
Burnoj – išnykusių į naktį dūmų
ir pirmųkščių išlakių žolių kartumas...

3. Akmuo su saulėmis

...Išdziūvo išgręžti plaukai –
išdrikę, šviesūs, šiurkštūs –
iš tolo žiemiška šviesa bolavo jos pakaušis.
Šalimais ant laukų akmens, padėtos vos praušus,
dumblu, žuvim kvėpėjo grubios gintarinės šukos...
Ją aptėškė sutirpusių ledų ir liūčių purslai.
Atšiaurūs bruožai slėpė nuokalnių švelnumą.
Ji palietė uolieną, vėsią nuo nakties šalną,
ir juto akmenį dar nepradėtų miestų pulsą...

Dzūkiškas sekmadienis

Balandis.

Margaskarės moterys (delnuos po verbą),
dulkėto tuščio autobuso

laukiančios prie vieškelio...

Ėriukų šiltą vilną

su jomis lyg šviesą verpdavau
dažydavau žievėm ir lukštais.

Dar per sapną ieškau
to vienkiemio,

kur saulėj išdega smėlėtos proskynos,
išsirpdžiusios

melsvai raudonus drėgnus uogienojus,
kur strazdanom lyg saule

aptaškytos mano prosenės
su krepšiais

valtimis per ūko ežerus kilnojos...

Miesto vartai

Apyaušris. Aštrėja kaminai ir varpinės.

Nušvinta miesto vartai.

Šaudyklių angos susitraukia.

Tirpsta mūšių triukšmas ir šešėliai. Veltui
tu trokštum būti rūkas ir lietus –

vis tiek tu šiaurės saulėj atsivertum...

Gaisrų laukiniame apšvietime,

koplyčių žvakėms ir žvaigždynamis varvant,
viršum kalvų,

virš kylančių ir krintančių stogų
suskambus varpui,

tiek daug erdvės ir polėkio...

Suskilęs grindinys pakluso laiko valdai.

Bučiuoju tavo plytą,

tavo herbą,

tavo vilnijantį švelnų vardą

ir pakeliu rūdijančius raktus...

Apyaušris. Nušvinta miesto vartai.

Kiemas su arkadomis

Paskui bus vėl pavasaris.
Ir sniegas vėl sutirps
kaip klavesino garsas,
ir purvinas kiemų galerijas
pripildys rūkas -
mėlynas ir salsvas,
ir nudažys padžiautas paklodes...
Tas vienas vakaras.
Tas vienas kartas.

Paskui nubluks kaip rašalo dėmė
ant paliktų stalų,
kaip renesansas...

Ir vėl kitaip pasikartos
šiaurietiškos,
lengvu ledu aptrauktos arkos.

Ir bus itališkas pajuodęs kiemas
panašus į mažą tuščią salę.

Ir prievartėj girdėsi tuos,
kurių seniai nėra -
tuos kiemsargius ir arklius...

Kažkur arbatą gers...
Arkados prieblandoj nubrėš
simetriją ir saulę...

Ant balkono - Ula ir balandžiai

Ant balkono - Ula ir balandžiai.
Rytas dega stogu - stiklo kalnu,
kovo sidabru, per naktį kalamu,
juostančiu šviesoj...

Nuo tinko, saulėj bąlančio,
nuo mažyčio susimąsčiusio veidelio švinta.
Ant išplėštų juodraščių pietys man sniegą bloškia.
Virš pavasariškų gatvių - akmeninių intakų
brėžias du balti Kotrynos bokštai...

Senoviniai keltininkai Kristoforai...

Senoviniai keltininkai Kristoforai
vėl brenda per juodą putotą pavasario upę...
Į tirpstantį sniegą, į tamsą, į krištolo orą
ledonešio prieplaukom...

Lauksiu be rūpesčio,
kad grįžtum lyg išo ūžimas, nakčia atpažintas,
kad pluoštu šviesos į rankas kristum...

Oriai
vidurnaktį brenda upe su žibintais
senoviniai keltininkai Kristoforai...

Pavasaris

Ir sukasi
sukasi
sukasi lakūs sparnai - lėktuvų,
malūnų,
žuvėdrų...

Ir supasi
supasi
supasi kiemo berniūkščiai ant
purvino
lentgalio
vėtroje...

Druskinos lytys

Laukinių ančių nardomas jūros vanduo
prie apšalusio tilto,
tildo
raudą atgyjantis tavo ūžimas.
Dūždamas
dega tavo vidudienis, - ligi paties horizonto
plyti
druskinos ledo lytys,
tuščių kurortą atspindintis jūros vanduo
prie apšalusio tilto.

Lijundra

Lijundra.

Ledédami juntam

Ant nugarų vėją lyg jungą.

Salotas ir unguři neša. Lijundra.

.....

Undinė su lietpalčiu. Slytam. Lijundra.

Toks dumblinas dugnas. Vėl juda

Užuolaidos. Liūdna.

Lijundra.

Atlydys

Šešėliais per slėnius – debesys.

Ir rogės erdvėj – lyg krislas.

Ir pulsas muša retai –

lyg sniegas, nuo skardžių krisdamas.

Ir upė čiurlena pro rūką

ir pusnys – lyg putos, lyg pienas,

ir tirpsta žiema po žiemos

nuo speiguotos smilgų pievos...

*

Iš vasarinių vaikiškų drabužių
(dabar šalna ir sniegdraba) boružė
išskrido, išbyrėjo šiltos kopų smiltys
pro išskėstus pirštus. Suspaudžiu smilkinius
(dabar šalna ir sniegdraba). Pabūk kartu –
paglostau burėmis išmargintą kartūną,
pernykščius drabužius verčiu iš spintos
ir ieškau veidrodžiuose jūrų spindulio...

Pirmykštė ugnis

1. Žvėrinė

...Riksmas.

Pašiuropsta apnuogintos krūtys.

Ir masė plaukų išsitaršo po lokenas.

Raudoni deglų atspindžiai sukruvins
ledynmečio akmenis, riedančius kloniais.

Hop! Kris mirtinas kirtis pro kimų
riaumojimą...

Buožės, kuokos ir lazdos.

...Iš geismo, iš raisto tankmės, iš kriokimo
- liepsnos, pro tamsą ir viesulą plazdančios.

2. Lauksargis

...Sergėk pirmykščius rugių laukus,
kaimenes mano avių. Palankus
būk mano prakaitui. Trykšta šaltiniais
vaikiškas užkeikimas.

Šalimais

lik, šviesiaplauke javų dvasia,
mėgaukis kluonų saule vėsia.

...Dievo karvyčių raudonas spiečius
kyla nuo mano delno į pietryčius.

3. Aušrinė

...Aš saugau tau paveldėtą ir aukštą šviesą.

Aprūkęs delnas. Viesulas.

Ant akmenų krūvos -

dar šiltas širšių vaškas.

Ir mano kūnas, pusnuogis ir vaikiškas,

dar pilnas saulėto ir karštligiško sapno...

Virš slėnių - debesų ir ūko sąnašos.

O patekėk.

Ir su savim suliek nuolankų liauną

mano ūgį.

Aš atsiklaupus kurstau tavo ugnį.

4. Bangpūtys

...Giliam dubeny

tau nešu prasimerkusias jūrų žuvis
ir deginu gintaro dervą.

Priimk mano kvepiančius smilkalus...

Toks šaltas pajūrio akmuo.

Debesuotas dangus užvirs,
ir kopų šviesa formuosis...

Iš siaubo suspaudžiu smilkinius.

Gūžiuos nuo antgamtiško ūžesio
tavo laukinių bangų.

Erdvė.

Gintariniai stabai laivų dugnuose
ant lentgalių...

Nuo tavo gelmės priešistorinio spindesio
apanku,

nuo kiaurai pučiančio tavo viesulo -
šiuropiai lengva...

5. Vėluokas

(...Užpūskim.) Palaidota medžio valty.

(...Užmirškim.) Paniekinus senkapių valgį.

Ant dugno palikusi burių įkapes...
Skenduoliškas rūkas. Paukščiai surinka.
Vanduo teliūškuoja – šaltas, beprasmiškas.
Šviesa – iš kriauklių.

Ir tylą – lyg prakeiksmas,
ant slystančio šlapio smėlio paguldęs...

...O balkšvos žuvėdros, žąsys ir gulbės
dar skrenda į tamsą Paukščių Taku.

6. Žemyna

...Šermukšnių uogas aptraukia šerkšnas.
Ant pūvančių lapų užmiega šernas.
Raudoni lipnūs šešėliai...

Kad vėl išryškėtų
pro dūmus šėtroj iš raizgių erškėtrožių
stabmeldiškas tavo akmuo.

...Bet ir kraujas – pernykštis,
ir tavo balsas lyg mirusio – nykstantis...
Nulieju tau gėralo. Karčios šermukšnių
Uogos.

Ir užsnigtos – vėtroj nurudusios nuoganos.

7. Laumė

...Ir peršviečiamos gelsvos trapios
drapanos
vėl nuslenka lyg dulšvas lapų spindesys.
Esi
tik kūdrų ir fontanų tirštas rūkas,
srūvantis
manim rugsėjo nečionykštis kraujas,
nuojautom ir oru pasikliaujas,
išdžiūvę laumžirgiai,
 nukandžiotos, raudonos, šiurkščios
 mano lūpos,
gluosnio dvišakas kamienas,
 nuo sausros anąmet nusilupęs.
...Pravirksta saulės šviesoje laumiukas.

8. Perkūnas

...Užtenka. Trenk.
 Padėjau galvą ant šlapios kaladės.
Ugnies ir vėjų stichija.
 Ir vis dėlto aklavietė –
man tavo juodas griaudžiantis pasaulis.
 Žybsi kirvis.

Bet aš kieta kaip titnagas -

betikslis tavo kirtis.

Dar šliaužia šaknys it žalčiai...

Mėšlungiškai sutraukti raumenys.

Girdžiu -

kapoja ažuolo aplytas malkas, maldai
kraunamas...

9. Upinė

...Vainikai plaukia pavandeniui.

Pavandeniui - lėtos ugnys.

Tamsoj - ežerinis, upinis

žalsvumas. Tavęs neįvardinu -

pavandeniui giedu... Tęsiasi

manim atminimas išėjusių.

Iš vaško, iš putų, iš vėjų -

pavidalai. Plaukia debesys.

Brendu ligi auštant į priekį,

kad ugnys pavandeniui rūktų.

.....

...Ryšeli sudrėkusių rūtų

įsiūnu į tavo priegalvį.

Vilniaus fragmentai

Pilis

Pirmieji tikri Vilniaus dokumentai yra keturi Gedimino laišakai, rašyti į užsienį. Pagal miestų datavimo tvarką Gediminui priklauso Vilniaus įkūrėjo garbė...

(Iš „Vilniaus miesto istorijos“)

1

Pražilęs pagonių karalius, diktuojantis laiškus...

Keista.

Praskleiskim rūkus –

krebžda plunksna kertėj įtaikus pranciškonas.

Iškeltą kruviną kardą

Rytų išmintim pakeisdamas,

gentainių žirgams ir laivams, ir minčiai

kelių ieškodamas,

diktuoja dulkėm pavirtusius laiškus...

Gilų ir skaistų

pramatantį žvilgsnį prikausto rašmuo –

lyg sakalas šaulį.
Įplūsta šviesa pro atvirus langus.
Ir viesulas sklaisto
ant skydo padėtos knygos lapus...
Atsišauk, pasauli!

2

Gedimino dukterys,
pelkė atspindi sietyną. Vidurnaktis
jūsų medinėj pily.

Trys paauglės, trys Gedimino dukterys,
miegančios ant lokenu,
prabuskit iš sapno, per iškilmių karštį
vilkitės paskubomis mėnesienoj
karališkus krikšto marškinius.

Gedimino dukterys,
slėpkit dėžutėj iš beržo tošies
gintaro dievukus
..... Kiek sykių dar kalno paunks-
mėj kartosies,
šokanti Aldona –
karaliene, raminama juokdario ir muzikantų,
slepianti gestuose išgąstį – vaikišką, grubų nekan-
trų?

Gedimino dukterys,
kaukia vilkai...
Laukinės ir kilnios,
Klaupkitės sutuoktuvių koplyčioj.
Bet neužmirškite Vilniaus...

3

Deglių šviesoje kaip gyvos – rūškanos medinės pilys
(neaiški tavo nuojauta skaidrės ir išsipildys).
Sienojai dar tebekvepia pušim, tamsa ir samanom
(ir mes to priešaušrio raudoniū ir drėgme alsavom).
Bet gatvių kreivės jau sustingusios ant šiaurės
molio
(taurų laukinės bandos tavo didmiesty riaumojo).
Sutręšę medžio grindiniai boluoja lieptais pelkėj
(kaip kraujas gyslomis tekės šita minia ne veltui).

4

Keliaukit, pirkliai ir vienuoliai,
ginklanešiai ir riteriai,
Keliaukit, meistrų margarūbė minia,
prie Neries ir Vilnios.

Atkimškite putojančią saulę,
per pustuštį miestą ritamą,
ir gerkit iš saujos –
juk čia įsiamžins mūrinis Vilnius.
Visokiom kalbom jį pasveikinę,
dėkit po apskritą akmenį.
Čia skersgatviuos kiaurai pučia vėjas nuo upių.
Nutvilkius
aitriu margaspalviu triukšmu, auš diena.
Nebijokit apakti –
juk ne Babilonas pasauly iškils,
o mūrinis Vilnius.
Nuo ryto lengvų balzganų debesų, atsispindinčių
santakoj,
pavirtusių varpinėm,
nebeatplėškite nustebusių žvilgsnių.
Sidabro kalėjai, druskiai ir kurpiai,
gyvenkit čia santaikoj.
Visi geranoriai benamiai bastūnai,
statykite Vilnių.

5

...Nes ugniai mes nestatėme šventyklų,
praskleidę rūką, slegiantį ir tykų,

nes būsi užskandintas slėnio saule,
nes augsi, Vilniau – akmeninis augale,

krauju ir pelkių vandeniui maitintas,
nes gatvių rezginys paskęs lyg tinklas

į priešistorinę kalvų upelę,
suteikusią tau vardą, tavo pelenus

nuplovusią, kad vėl, užgesus gaisrui,
tu rankų šilumos ant herbo geistum...

Sekmadienį senamiesty

1

...Sekmadienį
senamiestį

užlieja po lietaus tylą lyg lakas.

Labas –

sakau šįvakar tau, lakštingala,
aikštingai skardinti kažkur tarp mūrų...

Kokia laukinė tavo prigimtis!

Priims dangus ir akmenys
nekaltą skurdžią giesmę,
kiemsargė suras mažytį lizdą
už nudužusios skulptūros...

Skubėk -

mes turime panirti į mašinų triukšmą,
rūškaną nuo dūmų erdvę, drumstą vėją...

Greit prašvis, o dar girdžiu tave -

Tą giesmę gryną, aukštą.

...Aušta.

2

...Pražydušios kriaušės šaka

nusvyra virš fortepijono...

Be reikalo mes šią naktį tamsos ir tylos bijojome.

Iš kriaušės medžio padirbtas

Karališkas instrumente,

šviesiam vandeny atsišviesk...

Naktie, nepaliauk sruventi!

Lyg žiedlapiai krinta garsai,

lengvi, balzgani ir švelnūs,

sutirpsta tyloj ir tamsoj lyg pavasario sniegas...

Ne veltui

iš tų užmirštų natų,
iš klavišų,
iš juodo dugno,
iš medžio šerdies –
preliudai, pilni šviesos ir gaudumo...

3

...Gal tu tik moters mirgantis šešėlis su žvake,
per marmetį klajojęs tarp lavonų,
o gal tu virš pusnių – vestuvinių, dar nelytėtų lovų –
likimas, akinas deglų ugnim, baisia, žavia...

Tu moteris, tematoma iš nugaros,
prie židinio palinkusi –
neatsisuksi niekad.

O, kokios mūsų akys neižvelgiamos ir niūrios,
kai neatspindi jos tavęs,
kai šitaip knieti

tave, laukinę, prijaukinti...

Kruvinoj aikštėj
kiekvieną šimtmetį tu ieškai savo mirusių...
O Gabija, pavirsk mums
žiburio džiaugsmingu mirgesiu,
o Gabija, vidurnakčio lange aiškėk.

...Po dykviečių saulės sukrautais žiedais,
 žydresniais už apniauktą dangų,
 karčioj išdraskytoj žemėj prie mūro
 kvepia cikorijos šaknys -
 laukinis grįžgatvio prieskonis,
 griovio žydroji žvaigždė,
 prie padangų
 prilipusi auštant - ji šviečia pro dulkes...

Bet šito žiedyno šalinkis -
 virš jo juk migla susimaišė su saule,
 virš jo spinduliai su šešėliais,
 po juo aš regiu tave blizgančioj baloj
 kaip kortą - lemtingą ir dvigubą,
 kai tolsta erdvėj sukryžiuoti keliai prie Vilniaus,
 kur kartą išėlęs
 ištrūko juodas Jogailos žirgas
 pas mažą ir liūdną Jadvygą...

...Gladiatorių gėlę -
 aptėkštą krauju gladiolę -
 prieblandoj juodą regiu.

Bet spindulio kardas
Išrėžia jos atspalvį –
pustuščio turgaus kadras
pasrūva žaros pašvaiste...

Lyg drėgną glamonę
ant jos ašmenu
pajusk mano lūpas.
Juk mūšio
Nebuvo.

Kaskart vis tamsiau,
O ji tokio nemūsiško
grožio.

Arenoj – aikštėj taip tylu, jog net spengia.
...Ir ta nelaukta tuštuma įsirėžia į smegenis.

6

...Verbų dirbėja auksinėm blakstienom,
nuspalvink kačpėdes, smilgas ir samanas.
Lyg šilo saulė – tavo alsavimas,
verbų dirbėja nuleistom blakstienom...

...Verbų dirbėja vaikiškom rankom
pavasario turguj prie miesto vartų,

atverk mums vaivorykščių dangų,
išvargus
verbų dirbėja šventosios rankom...

7

...O gal nežinomas žiemos peizažų meistras
sutura tau niūrų tamsiamūrį kiemą,
kad snigtų baltas dažas iš dangaus.

kad šmeižtas
netemdytų širdies,
kad taip švaru – lyg giedama,
lyg būtų klūpoma po kovo šalta pilnatim,
po spingsinčia migloj,
ir lyg pro žvakių mirgesį
išvystum veidą,
šerkšno rožem apipintą,
senamiesčio lange,
iš nuojautos apmiręs.

8

...Užvakar temo po arka ar vakar?
Vėl aš regiu tokią gražią ir griežtą,
juoda skara iš skersgatvio grįžtančia
ir prie Cvetajevos geriančia kavą...

Ūkanų pūgos dūminiam veidrody,
Neužpustykit juodų mano antakių,
pilko megztuko grubumo...

Antkapiu,
nišų skulptūros, nebūkit...

Nuskaidrinti

vakaro veidrodį noriu, kad akys
būtų vėl spindinčios ir žemažiūrės,
iš medaliono į naktį žiūrinčios,
ieškančios gatvių šviesoje atsakymo...

9

...Gatvės plyta – mano blizgantis stalias.

Krinta tik sniegas, frazes pasiglemždamas.
Šalta. Ap gobki apnuogintas statulas
žiemą – juk marmuras būna gležnas.
Saugok bet ką. Ne mane. Aš iškęsiu;
aš juk išliksiu po tinko lupenom
freskų regėjimais, snieglašoje skęstančio
skroblo šerdim.

Aš latakų lūpom
gatvei prabilsiu, atėjus per traką,
nervais atlaikius komizmą ir tragiką...

Kopose

1

Bangos nuo putų – baltos.
Baltos – naktys prie Baltijos.
Paplūdimių smėlynai –
šviesūs, tušti, begaliniai...

Šiaurė. Niūrių žuvėdų
jūra. Kirų ir žuvėdrų
riksmas. Nuo plunksnų naktys –
baltos. Jų metas – vienatinis.

Kopose šviečia pilnatis.
Pustomo smėlio pilys
keičia pavidalus. Gula
gintaras klodais lagūnoje...

2

Aš dugne surasiu gintaro karūną,
ošiant priešistorinėms nakties pušims –

dėk čia galvą, sėsk šalia, nors čia nerūkoma,
nors žvaigždės skeveldra kaip akmuo atšips...

Sukryžiuotose bejėgiškose rankose
ji žėrės – nupūsiu debesų putas,
dumblą ir kriaukles nuo spindesio nugramdysiu
atsargiai lyg juvelyras... Sėsk. Pats tas

žaibiškas žaros prasiveržimas iš tranzistoriaus
tarsi vėtra augš tamsi nyki banga...
Kaip koplytstulpis stovės grakštus ir įstrižas
senas kopų medis – vėjinė knyga.

3

Laukinėms antims praskrendant virš Rąžės
miegūstos, drumzlinos ir debesuotos,
to ūkanų ir kopų tuščio uosto –
po jų šešėliais skleidžias drėgnos rožės...

Po jų šešėliais ūžia šaltas rūškanas
sūrus vanduo, priėmęs tykią upę.
Tyla. Ant šlapio kopų smėlio tupia
laukinės antys, pilkos tartum rūkas...

O kai kurorte šitaip lyja,
 suplėšyti laiškai pelyja,
 saloj tarp lūgnių ir lelijų
 akis pramerki. Tebelyja...

Po kambarį jau nardo žuvys.
 Krioklys lange neliauja užavęs,
 apauga sraigėm stalias. Žuvus
 gėlynų saulė. O, kaip žavūs

jos spinduliai pro skaidrų vandenį!..
 Metus nuplauna jis, sruvendamas
 atgal – jo garso neįvardini.
 Ar vis dar tebelyja? Tvardykis.

Nes lyguma – žalia. Lyg biliardo gelumbę
 ją kerta kelias. Į lietaus ir vėjo gelmę
 jau rieda ratai. Pagailėk manęs, išgelbėk,
 o prasigiedrink, drėgnas žalzganas dangau...

Nes liūdesys lyg rūkas kyla nuo orkestro
žygiuojančio pajūrio parku temstant. Keršto
pilna ta prieblanda. Pernykštėj kerplėšoj
dar plaka pulsas. Praskaidrėk, dangau...

Nes tas žaidimas - be taisyklių, nes į tašką,
į išskėstas liūdnas rankas pataikau. Karšta,
klaiku ir įstabu. Ir tarška ratai, tarška
į tavo spindesį, o jūrų saulėtas dangau...

Gruzijos mozaika

1

Ką išryškint?

Kalnynų pavasaris. Triukšmas. Parduoda ir perka.

Imk ir perkąsk auksinį rausvėjantį rytą –

dar nokstantį persiką,

paklausyk – tie delfinų balsai iš šiltų senovinių jūrų,

nuskubėk gatvių laiptais ir vingiais

per laiką, žalią ir judrų,

į česnako, anyžiaus kvapus,

į kiemą, kuris nerandamas –

violetiniai švelnūs vyšnių žiedai apipynė verandas,

sėsk kaip senės juodom skarom prie namų,

pro šešėlių mirgesį

žvelk į saulę – ikonų akim tau murzinas vaikas

sumirksi...

2

Akmens kvadratinėje erdvėj –

kieme ar salėje –

nušvis laukinių besiskleidžiančių azalijų
didžiulis gelsvas keramas.

Žydint šitam augalui.

gal graikų statula, gal spindesiu, gal angelu
tu grįši iš tamsos atgal į realybę.

Kalnų pavasario tyla.

Be garso lyja

Ant skliautų.

Vynuogių auksinė kekė dūžta
giedojimu.

Ir didelėm akim į tuštumą
sužiūra dievo motina mozaikoj.

Pirštai

apčiuopia šviesą ant akmens.

Lyg sniegas tirpsta

Nuo skardžių šimtmečiai

3

Per patį vidurnaktį žvilga vargonų vamzdžiai.

Mergytė sidabro suknia pasiima smuiką.

Nuo lieso petuko blizgantis šilkas nusmunka
ir šiugžda tamsoj lyg topolių lapai...

Taip vaizdžiai

aukštēja gaida - lyg balzganas bokštas į debesis -
palikusi aidą - šviečiantį dulkių stulpą,
tą kritusią žvaigždę, į kibirkštį ką tik sukultą...

O spindesio ruožas dar tęsiasi, tęsiasi, tęsiasi...

Trylika strofų

(Pagal M. K. Čiurliono „Pasaulio sutvėrimą“)

...Sutverk mane – man taip baisu,
aš sklidina tylos balsų,
ar dar esu beformė masė,
dar niekas manimi nemastė,
aš dar tik laikas beasmenis,
dar tik raukšlėjas mano smegenys...

*

...Ledinių ūkanų kalnuos
sutverk mane – aš kankinuos,
aš trokštu gyvasties: gal nervų,
o gal akių, kad atsivertum
ligi sužeidžiančio tikrumo
žaibavimu uolų karūnoj...

*

...Sutverk mane iš nebūties,
ištaręs tamsai – tebūnie!
Iš nesuvokto siaubo iščių
iššauk į begalybę blizgančių
žvaigždynų, nes po ta ranka
mane valdys šviesos trauka...

*

...Aš gaivalas dar tebesu –
sutverk mane iš debesų,

aš dar chaosas ir miglynai,
bet atsiskirs krantai, gilyn
nyslūgs vanduo, ir iššviesėjęs
mane išplaus visatos vėjas...

*

...Sutverk mane vandens ženkle,
apaugusią bangų žole,
jau vandenu beribėj sferoj,
gal kažkurioj pirmykštėj eroj
pasėti dugno augalai
dėsningai, dosniai ir aklai...

*

...Kad palytėjimą pajustum,
sutverk mane iš jūros putų,
praskleisk miglas – kažkur kriauklėj
aš jau stangrėju, gal jau greit
priversi plakti mano širdį,
raudonai saulei tekant širyt...

*

...Sutverk mane iš savo sapno,
iš atskalūniško alsavimo,
iš plaukiančios lelijos sėklos,
aš trokštu formos, trokštu sielos,
o vos pražydusi, tau šviesą
išspinduliuosiu tarsi viesulą...

*

...Man kūnā, kaip diena realų,
sutverk iš kraujo ir koralų,
iš prasiskleidusios ugnies –
jos neužpūs visatoj nieks,
bus ligi šiurpulio šviesu,
vos tik suvoksiu, kad esu...

*

Sutverk mane – ugninį aisbergą,
tamsos gelmėj pažinęs aistrą,
pašventink dugno augmeniją,
jau spindesio per daug many,
pro ledinės bangas nudeginęs,
ligi dangaus išauga medis...

*

...Kol kūne liepsnos neužduso,
sutverk – aš plauksiu, kur medūzos,
kur gelmėje sustingsta gintaras,
kur visa raibuliuoja, kinta,
kur visa, kas yra, sudievinta,
sutinkant stulbinančią dieną...

*

...Sutverk mane. O jūrų rojau,
aš tau nenorom atkartojau
pražystančią šviesos ekstazę,

kada septynios spalvos tęsia
tau septynių natų gilybę,
jų prasmę, aiškia ir dvilypę...

*

...Lyg padermę miglos mirażu
sutverk mane iš mineralų
ir juos atspindinčio vandens,
paskui jame pasivaidens
ir oro bokštai vėjų miestuos,
ir nepasiektos niekur sietuvos...

*

...Sutverk mane. Drėgna ir vaikiška
dar neregėtų jūrų žvaigžde,
dabar tu iš bedugnės atneri
į skaidrią saulės geometriją,
dabar sukrūpčioji, pajutusi
tą amžiną gyvybės judesį...

Mergaitė su šermuonėliu

Toj cukrainėj po reprodukcijom -
Botičelio ir Leonardo da Vinčio -
Šermuonėlio švelnumą slepia širdy
Tamsiaplaukė mergaitė su džinsais.
O už kaustytų durų -
vaikystė senamiesčiu skrieja
ant skolinto dviračio.

- Aš tave iš priglostytų lygiai plaukų,
iš keistų akių atpažinsiu...

Cinamonas, vanilė ir saulė.
Sekmadienio tylios spindinčios sienos.
Geria kavą ir sklaido dulkėtas gaidas
tamsiaplaukė mergaitė su džinsais.
O už kaustytų durų -
pavasario gatvė
ir sielos - susietos.

- Aš tave iš juodų karolių,
iš pirštų virpėjimo atpažinsiu...

Nemuno elegijos

1. Rambynas

Raitelis joja per skalvių žemę,
per seną žemėlapi,
kol ne kryžiuočių Ragainė,
rūškanas kuoras už upės,
rūškanas brėžias erdvėj
milžinkapių žemės peizažas,
ryškiai nušvinta Rambyno tolimas aukuras,
gūdžiai atūžia jo užmirštos giesmės,
raguvos – rūkuose,
spindulių regimybė,
senovinio alko šventam ažuolyne
renkasi kriviai ir vaidilutės,
renkasi medžių šešėliai
ir medžių dvasios,
rasai iškritus,
į drėgnas žoles panardina
nuogas krūtis ir vidurnakčio veidą
ragana, mylinti ragana,
rankom nubraukus nuo skruostų

žalias papartyno garbanas,
rūpestį čia užmiršk,
išmaldauk sau sūnų ar dukterį –
žemės saldžiausiąjį vaisių,
ratai laukinių šokėjų kalną apraizgo,
rūtų vainikai plaukia pavilniui,
rievės gilėja,
pilnos rieškučios gilių,
šviečia Rambyno tolimas aukuras,
raitelis joja per skalvių žemę,
jo kruvinas žirgas
Nemuno vandenį geria...

2. Junigeda¹

Apaugo piliarožėm

Nemuno pakrančių kaimai,
pilnavidurėm didelėm drėgnom
raudonom piliažorėm,
nes tie piliakalniai jau be pilių –
virš jų tik pilnatis,
apšvietus debesų kuorus,

¹ Veliuonos pilies vardas iki 1315 m. (Aut. past.)

iš nuotolio vos regimus,
ir blizgančius Veliuonos vandenį –
per juos jau perbrido
vandens nešėjos su vaikais
ir tylios vaidilutės,
ir kunigaikščiai, ir jų arklininkai,
ir kryžiuočiai,
ir paraku aprūkęs riteris,
kuris ant skardžio,
ant užpustyto skardžio
čia pašovė Gediminą,
apaugo piliarožėm krantas
ten, kur tykia tykia
dar uždainuoja
ūkumą velėdamos skalbėjos...

3. Kauno pilis

Vaiduoklišką mūšių pilie,
vaikystės regėjimų degančios menės,
vaivorykštės vartai,
išleiskite sužeistą Vaidotą,
velkamą priešų,
vaiski gyvastinga vilnie,

nuplauk
jo sukruvintą užmirštą veidą,
vandeniai dievai,
vytinę plukdykit slapčia
kunigaikščio sūnui,
vaidilos, jį laiminkit dūmuos,
pergraužki, vilke,
virvę, jo riešus suveržusią,
vardan vilties valandos,
tėvynės vardan
gal iškęs jis vergovę,
vainikas iš gaisro žarijų jam,
vėliavų plėnys,
belaisvio vainikas,
vaitoja griuvėsiuos laisva jo dvasia
pro kryžiuočių svetimą šneką,
valdovas į nežinią velkamas priešų –
nors jo niekadoms neišvysim,
vargu ar įveiks jį apgulus Europa,
nesudega lauko akmenys,
vanduo iš anapus atspindi tvirtovę,
į širdį srūva ta santaka...

4. Medžioklė prie Birštono

Geriau tegu skalikai snaus
ir seno laužo tamsūs dūmai
paslėps Jogailos niūrų profilį
ir Vytauto akis,
geriau tegu medžiotojai sumigs
ant skardžio palapinėj,
geriau tegu užstaugs tankmėj vilkai
ir prijaukintas sakalas
suplaks sparnais,
ir viesulas nusiaubs
karališkąją girią,
ir gūdžiai užriaumos užvytas tauras,
griūdamas bruknyne,
geriau tegu tarnai pernakt
statinėse žvėrieną sūdys,
geriau tegu karius
prieš mūsų pamaitins –
artėja Žalgiris,
geriau...
Nes Vytautas ir čia sapne regės,
kaip tėvas dūsta,
kaip sergi aprasoję mūrų akmenys
tvirtovės tylą,

kaip dengia kruvina Krėvos naktis
nusmaugtą kunigaikštį...

5. Punia

Kas liko pilies pelenuos?

Pagonių laukinis kraupus išdidumas –
lyg molyje stumbrų kaulai,

lyg surūdiję karių pentinai;
apstulbęs Ditrichas fon Altenburgas,
kryžiuočių nuožmus magistras,
sukniumba sniege

prieš Pilėnų kraujuojančią liepsną –
atspindi ją Nemunas;

maištingas istorijos griausmas,
ledonešio vandenys neužgesina

Punios nemirtingo aukuro,
šviečiančio gūdžią vasario naktį,

kai priešo žiedas užgniaužė,

kai beviltiškumas išaukštino šimtmečiams,
kai dūmais degino laisvė,

išstybus į dangų eglių nuodėguliais,
juodų kadagių smilkalais

pagerbusi prieš palikuonis piliakalnį –

jį mini ne Vygandas Marburgietis,
ne skurdūs Torunės metraščiai,
vasario nakties sniege tebešviečia
Punios nemirtingas aukuras...

6. Sieliai

Skalbėja su skepeta -
sese iš sutemų:
stingdančiai spindinčiai srovei,
sidabriškai srovei nuplukdžius
senovinį skurdų žemaitišką žlugtą,
suprask,
jog negrižta saulėlydžio sieliai -
sugrižta į širdį tik sielvartas,
sakmės spindesys virš sodybų,
smėlynai
su skambančiom sausupės sraigėm,
skiltuvo ugnis,
skubomis apšvietus jo lūpas,
stiprybė jo sprando,
sakuoti delnai,
svažinę ant samanų,
sakalas, sklandęs virš skynimų,

salynai su stumbrais ir stirnom
sugrižta,
suošia prie senvagės skroblai,
stebukle -
suvargęs saulėkaitoj veide,
sapnai samanotoj smuklėj,
skalbėja su skepeta -
sese iš sutemų,
skundžiasi vienišas smuikas,
snieginė sušalusio slėnio tylą,
sūkuringos speiguotos sietuvos,
skaidrumas nakties viršum upės,
skriauda,
skala, sužibus ant skardžio...

7. Napoleono kalnas

Dar Vaterlo varpai po vandeniū,
dar ištremties sala
pro rūką neižvelgiama,
dar žydintis birželio rytas,
dar galima paimti žiūronus
ir išdidžiai stebėti,
kaip keliasi per Nemuną kariuomenė -

arkliai ir raiteliai,
kaip dunda žalias krantas
nuo šlaitu ridenamų patrankų,
kaip girgžda keltas,
kaip vanduo pliuškenasi
į valčių šonus,
dar nesustingęs į kraujuotą ledą,
į gruoblėtas aketes,
dar šviečia saulėje kreidiniai skardžiai
priemiesty virš santakos,
virš neprancūziško, virš melsvo miesto –
virš dulkėto Kauno,
dar nepamojo imperatoriaus ranka
kurtiems pabūklams,
dar įsibridęs upėj prausiasi
vienplaukis mažas būgnininkas...

8. Adomo Mickevičiaus žvakė

Miglota krantinė ir medžiai pro ūkaną
Dar ne muziejiniai,
Nemuno vilnys
melodija Kauno grubių murzinų grindinių
į Adomo Mickevičiaus strofą,

meldimo ir maišto giesmę srovena,
dar nemirtingumas nepalietė plunksnos
mediniam namely prie mirgančios žvakės,
mediniam senovinio Kauno namely,
mėnuliui apšviečiant moterį -
miegančią mūžą,
dar įkvepia meilės miražas -
Marilės maldaknygė vėjų,
Marilės gležnumas,
Marilės melsvi mežginiai,
Marilės alsavimas,
dar mokiniai,
dar klegėjimas mugių,
dar musės ant lango,
muštynės, minios maišatis,
ant grindinio mėšlas arklių,
nudardėjus kariatoms,
miglota krantinė ir medžiai pro ūkaną,
kalamas marmuras,
mažas tas miestas,
mylėti jo akmenis reikia sukandus dantis,
dar tremtis neatstojo tėvynės,
miškai tebeošia dar slėny,
dar gyvos ir gaivios
mėlynos Nemuno vilnys...

9. Garlaiviai

Širyti iš lėto

tarytum vos bežiūrimoj

jau užmirštoj graviūroj

Reinoldo Tyzenhauzo garlaiviai

plaukia

į senąją Kauno prieplauką -

tolstantys dūmai dar neišnyko,

nurudintuos vėjuos upeivių pypkės

dar teberūksta

ir duslūs balsai susišaukia

su saulėj tirpstančiais sieliais;

širyti ant denio -

apvalūs šilkiniai šešėliai

nuo skėčių ir skrybėlaičių,

tuščia kajutėse,

nes debesų įstabus baltumas

virš dūminės upės;

grįžtant iš Tilžės uosto,

širyti iš lėto, iš lėto

garlaiviai lenkia

lentpjūves,

vilnų senas karšyklas

ir sugriautas pilis,

ir paupio karčemas,
spindesio pilnus tinklus
ir laukinių ančių pulkus,
ir senus maumedynus,
juodalksnių tankmę
ir blizgančias saulėtas seklumas,
šįryt iš lėto, iš lėto,
kol inkarai surūdija
šaltam vandeny
ūkanotoje Kauno prieplaukoj...

10. Druskininkai

Dangus pro darganą,
vanduo nuo Gardino
atplaukia drumzlinas ir šaltas,
dar druskų gėlės neprasiskleidė
sūriuos šaltiniuos,
tuščias dar kurortas,
dulksna ir vėjas plaka paupy
jo tamsią peleriną,
taršo plaukus,
dervuotą valtį blaško bangos Nemune –
jo širdimi ta upė teka,

džiaugsmingai suskamba miškų vanduo
iš tolimos versmės,
iš pelkių tvaiko,
dugne paslėpdamas varpus ir oro bokštus,
ir nugrimzdusias galaktikas,
delnuos palikdamas morenų atskalas,
širdy – vandens malūnų ūžesį,
drėgmės ir dugno kvapą,
negrąžinamą
sutirpusio ledyno spindesį;
dar druskų gėlės neprasiskleidė,
sūrių šaltinių dvasios miega,
Druskininkuos
dangus pro darganą,
vanduo nuo Gardino
atplaukia drumzlinas ir šaltas,
dulsvi krantai migloj –
gydyklos, paštas,
teka Nemunu Čiurlionio žvaigždės...

11. Kaimas

Žvaigždynai apšviečia
žvejų kaimelį ant kranto –

džiovinami žiobriai,
žilvičiai
pakvimpa derva ir drėgme,
o tinklai prie tvorų jau išdžiūvo,
žiema dar toli -
ant išilusio smėlio
užmigo žuvėdros ir kirai,
žuvų žvynai tamsoje -
perlamutriniai,
irklus apraizgė purienos,
žaroj pasiklydus,
mažytė žvejė
į upės veidrodį žiūri -
žemčiūgai
ar dugno žvirgždas,
ar žvaigždės dugne
jos vaikiškam žiedui,
žuvėdros jai suka ratus virš galvos,
žuvėdros jai numeta plunksną,
žaliųjų vandenžolių vieškelis šaukia,
vandens senovinis vieškelis,
žiaurus ir žydras
lyg laiko tekėjimas
su potvyniais ir atoslūgiais,
žemčiūgai tos upės dugne,

žemčiūgai delne, -
sublizgusią senvagę
žvaigždynai apšviečia,
žilvičių lizde -
žvejų kaimelis ant kranto...

12. „Lituanica“. Liepos 19

Laikas iš lėto sustoja -
laukia
laikrodžiai, laikraščiai, liaudis,
laukia
liepos aerodromas Kaune prie tylinčios upės, -
liūdinčios vėliavos vėjy,
likimas,
laukinė ledinė širdgėla,
linijų kryžius žemėlapy,
liūčių nuplautos
lėktuvų skeveldros,
laurų vainikas viršum katastrofos,
laurų vainikas lakūnams,
laukia saulėtas margas
liepos aerodromas Kaune, -
lydi jų gedulo skrydį danguj

laki nevilties eskadrilė,
laidotuvės -
lėktuvų liūdesio ratai,
lakūnai virš Nemuno,
liūdesio ratai -
laurų vainikas, pražydęs iš skrydžio
Lietuvai,
Laimė nutūpti gimtam lizde,
legendoje nenusileidžiant, -
laiptinėj kūkčioja vaikas,
laukia
laikrodžiai, laikraščiai, laikas...

13. Kulautuva

Kur paupio miestai iš smėlio,
seniai nupustyti vėjų,
kur sraigių drėgni karoliai -
graudus perlamutro lobis,
kur dugno žvaigždėtas akmuo
ir titnago tamsios atskalos,
kur paplūdimiai,
kur šalpusnių migloti sidabriški lapai,
vasarvietės valtys,

vandens pliuškesys už hamako pušyne,
kur laukas baltų dobilų,
išmokęs nupinti karūną,
kur tūpias ant mano peties žuvėdriukas
nuo kranto smėlynų,
kur pirmąsyk vėją šaukiu
švilpyne iš akacijos ankščių,
išvydus iš Kauno atplaukiančias baržas
ir ūkiančius garlaivius
kur spindinčius vandenį
staigiai užtemdo sprogimų dūmai,
kur sunkūs bombonešiai kybo
virš mano miesto iš smėlio...

14. Paplūdimys

Plaukiančią saulėj baidarę
lydėk akimis –
virš vandens dvi baltos plaštakės
plazda lyg putų vainiklapiai,
tavo plaukai dar šlapi,
tu tinki prie peizažo,
priemiesčio paplūdimys ištuštėjo,
užmirštą didelį vaikišką sviedinį

purpuru plauna
saulėlydžio vilnys,
temstant garsesnis vandens pliuškenimas,
plūduras nyra ties upės viduriu,
prie horizonto artėja baidarė,
pušys įrėmina krantą,
priemiesčio pievoje
leidžiasi du parašiutai,
pūkas ar dvi plaštakės,
su upės blizgėjimu
saulėj sulydę skrydį;
pėdos išmindė paupio žolę,
rankoj sušilo margi akmenukai,
purpuru virsta vėjuota šviesa
virš užmigusių baržų,
šviesa iš vaikystės,
purslai ir strazdanos,
saulėje blizgantys dantys,
taškomos bangos ir juokas
prietemoj gęsta,
baltą vaikystės baidarę
lydėk akimis, nes jau temsta...

15. Eskadrilė

Sugrįžta lakūnai

į užmirštą tykų slėnį

kažkur už Seredžiaus,

sugrįžta ir apsikabina,

juokauja tamsoj

ir prancūziškai šneka,

skubom užsirūko,

bet gal tik vaidenasi

tos papirosų ugnelės,

bet gal tik vaidenas,

nes šiandakt taip mirga padangėj

krentančios žvaigždės,

taip mirga rugpjūčio žvaigždės,

ne staigiai ore užsidegę lėktuvai,

sugrįžta ir moterys iš fotografijų –

tos, niekada čia nebuvusios,

sugrįžta iš didmiesčių

ir pasilieka budėti

per lietų ir miglą,

per lietų ir miglą

prie kritusio mylimo,

svetimą žemę apglėbusio;

su kranto žilvičiais

tamsoj susilieja
suvirpę liauni jų šešėliai,
per naktį debesys slenka
per naktį skrenda
„Normandija–Nemunas“,
sugrižta lakūnai
į užmirštą tykų slėnį
kažkur už Seredžiaus...

Vitražas Vilniaus universitetui

1. Spaustuvė

Įžiebkime žvakę ir dulkes nupūskime –
Wilniuje metuose wiešpaties 1595
spaustuvininkai jėzuitai dar triūsia,
archajiškais rašmenimis sudėsto
lietuvišką žodį pasaulis –
jo nebeuždengs nei juodas morų aksomas,
 nei maro drobulė,
gaisrai nesudegins tos spaudžiamos knygos,
pro šimtmečių kruviną triukšmą išgirstam,
kaip daužos tamsoj
Mikalojaus Daukšos širdis
iš nežmoniško džiaugsmo,
kaip aklas elgeta ima skambint varpais,
o Vilniaus varpų toks viltingas gaudimas,
pašėlęs gaudimas,
kad sudreba ginklai ant sienų,
šventųjų paveikslai ir kryžiai,
ir kaustytos skrynios,
ir krosnių žalieji kokliai,

prabyla ugnies ir medžio dvasia židiny,
Medeinė, Žemyna, Perkūnas,
aikštėj palei miesto šulinį
lietuviškai šnekasi moterys,
tolsta jų skambantis juokas,
bet amžiams išlieka puslapiuos
švelnūs jų žodžiai...

2. Observatorija

Dangaus gaubly -
tas senas pastatas su Zodiako žvėrimis,
negęsta
jo languose sumirgusi šviesa;
ūkų ugnį - Uranijos namai,
iš jų atsiveria žvaigždinis laikas,
užmirštas dulkėtas teleskopas
pro šimtmečių miglas
priartina
mėnulio užtemimą Vilniaus gatvėj -
ten sniegas neblizga,
ten praslenka
su kopėčiomis ant pečių žibintininkai,
ten taip tamsu

po švedų antplūdžio,
po broliškų skerdynių, bado, maro;
bet užteka žvaigždynas
virš bažnyčių rūsiuose užmūrytų lavonų –
jį seka šviesios toliaregės akys,
jo nebeužtemdys gaisro dūmai,
jis degs,
kai persenęs Martynas Počobutas
vienas merdės vienuolyne,
sučiupti vildamasis
perregimą skrendančio Uranijos drabužį...

3. Botanikos sodas

Vilniaus šiltnamių gėlės,
egzotiškos, gležnos, sudžiūvusios gėlės,
vėl prasiskleiskit Vilnelės migloj –
aš jaučiu jūsų užmirštą kvapą,
Žano Emanuelio Žilibero gėlės,
plukdytos iš Gardino Nemunu,
šimtmečius perskrido jūsų žiedadulkės,
tykiai lyg šerkšno keras
žydit senamiesčio languose,
išsaugotos mirusio sodininko,

šalną iškentę kaštonų šakos,
Vilnelės užsnigtos kalvos,
sėklos iš svetimų katalogų,
sudygusios Vilniaus dirvoj,
senos vaistažolės, tirpstant pusnynams,
pro atminties mikroskopą...
Ieško lietuviško vardo šarmos augalams
dar studentas Pabrėža,
žvakę užpūsdamas, žvelgia į mus
pro apšalusį Vilniaus langą...

4. Dailininkai

O sargas rakina ir tą auditoriją,
ir nuo molbertų dulkes nuvalo,
gipsinės skulptūros nušvinta saulėje,
žvelgia romėnų ir graikų galvos
Pranciškaus Smuglevičiaus studijoje –
tuoj susirinks mokiniai ir smalsūs miestiečiai,
tegu jie susėda į savo vietas,
tegu piešinius, jau nuo laiko pageltusiuos,
įamžina Vilniaus gatves,
kol jų dar neperėjo Napoleono kareiviai,
kol dunkso viduramžių sienos ir vartų

griuvésiai,
kol joja Antakalniu raiteliai...
Aš noriu regėti draperijų spalvą,
išgirsti studentų kalbas ir juoką,
stebėti, kaip juodbruvas Jonas Rustemas
iš gatvės atsiveda jauną pozuotoją,
kaip šviečia pavasaris dulkių stulpe,
kaip vėl akvarelėj prasiveria vartai,
kaip seno aksomo skiautė
nuo drobės nušluosto
raudoną saulės aliejų...

5. Filomatai

Mes iš viso pasaulio sugrįžtame čia –
į jaunystės universitetą,
iš kalėjimų ir iš tremties,
iš kapų ir miglotų nostalgija didmiesčių,
čia grandinėm sukaustytas skliautų tamsoj
Tomas Zanas išmokė draugystės,
prisiėmęs mūsų kaltes,
atsisveikinant kaktą palietęs mums lūpom,
lyg skulptūros senamiesčio nišose
čia

mūsų seserys ir sužadėtinės,
čia surišo ryški septynspalvė vaivorykštė mus
gegužinėj už miesto,
čia Adomas Mickevičius liko,
nutolus per grindinius pašto kariatoms,
čia aistringas ir jaunas jo balsas
dar meldžias
vienintelei -
Lietuvai...
Spindulingas tas metas -
draugystės šventi spinduliai
vainikuoja mums kaktą,
spinduliai lyg erškėčių dygliai tamsoje -
mes sugrižtam iš tolo,
sugrižtam
iš mirties ir iš nemirtingumo
į čia -
į jaunystės universitetą...

Žiemos paukščiai

Raskite mano langą,
sužvarbę žiemos balandžiai,
žvirbliai, sniegenos, zylės
iš apšerkšnijusių parkų,
žinią atneškit man,
paukščių balsais
vienatvėje kalbančiai –
šįryt, užmiršus žodžius,
jums duonos trupinius parenku.

Raskite mano langą –
stiklai nuo šarmos dar užakę,
dvelkia pavasario vėju į širdį
skaudus netikrumas,
dega palangėje gal spindulys,
gal ledinė žvakė,
svyra į šviesą žiedynais
baltų pelargonijų krūmas.

Staccato

gal

kris

tie

lašai

nuo

stogu

gal

jau

jie

nestings

gal

tegu

gros

tau

lyg

liutnia

be

stygu

vien

tik

ta

šviesa

nuo
stogu

Vilkdalgi, kvepiantis vasaros vakarą

Vilkdalgi, kvepiantis vasaros vakarą
violetinėj prieblandoj prie tuščios mokyklos,
velniško ilgesio vieniša gėle,
violončelės tirpstančio virpesio
veltui dar gaudomas aidas, nutolus
vilkstinė nesugrąžinamų mėnesių,
vilgančios žvilgsnį mėlynos miglos,
vilkdalgi, žiedlapio šiltas aksome...

Kregždė

Įskrisk

pro mano langą,

upine kregžde,

iš ūko

virš Neries

smėlėtų skardžių,

grįžk plazdėsiu,

grįžk

širdį kiaurai grėžiančia

nerimastim,

kad, akmenis

praardžius,

pramušus

sieną - sutemą,

vėl grakščią

baidarę

vasaros tėkmėj

išvysčiau,

nutūpk

man ant peties dar syki,

kregžde,

laukiniais mėlynais

sparnais
sušvysčiojus...

Koncertas

Vivaldis ir vėjas, ir vėjas, ir vėjas,
tik vakaro vėjas, tolydžio rausvėjas,

tik temstančiam parke, prieš iškrentant rasai,
užgrojęs orkestras pajūrio terasoje,

tik debesys, nykiai į šviesą plevenantys,
tik penkios laukinės plasnojančios antys,

tik skraidantys kirai ir kregždės, lyg žymę
paliekantys lakų šešėlį rožyne,

paliekantys čiulbesį tilstančiam largo,
tik užiančios bangos, tik žvakės už lango,

tik, žiedlapiams byrant, lig skausmo apėmęs
rugpjūčio jau vystančią rožių kvėpėjimas...

Žaislai

Aitvare,
šiaudini paukšti,
vandens ir vėjo malūnėli,
laiveli iš skiedros,
karusele ant ledo,
o, žaislai migloj:
mėnulio vilkelis,
rogutės į stiklo kalną,
sūpynės į dangų,
baltų lelijų vainikas,
molio dūdelė,
sudraskyta
pakulinė
prosenelės lėlė...

Delčia

1

Dar padelsk,
rugpjūčio naktie -
laume su lėliu ant peties,
degant delčiai,
skleisk čia sparnus -
jų laukinis mostas darnus;
šviesiaake,
skaidriai skaudi,
virš tamsių viržynų skrendi,
o ties pat pakriauše gilia
guli kūdikis po egle -
vogčiomis pasupus, apskleisk
jį voratinklių vystyklais:
sumainei anuomet vaikus -
mano vaiko žvilgsnis vaiskus,
tik ne tie žvaigždynai, ne tie,
tik negrįši niekad,
naktie...

Nežvelk ketvirtadieniais,
kaip aš nuliūdus skalbiu –
užmirštam geriau
mano žvilgsnį ir nekalbumą:
vis tiek aš ne tavo,
nors mano kūnas apsunksta,
nors ratą aprėži aplink
peiliu arba plunksna,
nors nykiai siaurėja para,
dar sklindančius ratilus
regiu šviesiame ežere,
dar verpiu voratinklius,
dar senos laužavietės
užželia pelkių našlaitėm,
dar šypsnį lyg šydas
man paslepia mašalai...

Tos liepos,
ant kurių slapčiom
dar supas laumės,
tos senos miesto liepos

mėlynoj migloj,
kol ašaros
nakties lietaus
lengvai nuplaunamos,
kol sniegdraba
dar tų krantinių
nenuklojo,
tas tiltas
vaivorinis tiltas
per Vilnelę,
po juo dar grėžiant
plaukus temstant -
skaidriai krinta
lašai į vandenį,
tyku
net kregždė nelekia, -
širdis tik priima
mėnulio šviesų intaką...

4

Stogai įkaitinti
(o ežeras Laumėnuos!),
iš kaminų, kiemų, kloakų
teka mėnuo -

trys skepetuotos kaimo moterys skvere,
trys mėlynakės senos laumės vakare
dar tykiai šnekas,
kol žemai pakibęs mėnuo
pakvimpa liepžiedžiais
(o vandenys Laumėnų!)

Paukščiai

1. Pelėda

*Nušovė tėvelis pelėdą.
Nušovė tėvelis, nušovė motinėle,
nušovė visi vaikai pelėdą.*

Kol dar nebuvo žemynų,
milžiniškom akim
apžvelgei plotą nežymų
ten, kur turėjom užgimt.

Tu – priešistorine motina,
tu – išmintie namų,
tavo sparnai dar šarmoti,
juos dar sapnuos menu.

Kuo man tave prišaukti –
nemiga, netektim,
prūsų šventoji paukšte,
ūkaujanti naktim?

2. Aitvaras

*Vidury lauko grūšėlė žydi.
Alelium kalėda, grūšėlė žydi.
Tona grūšėlėn žvakelė dega.
Alelium kalėda, žvakelė dega.*

Juodas paukšti
po laukinės kriaušės
žydinčiu medžiu,
degant vaško žvakėms
ten, paežerėj,
nakčia prie pelkės,
glostau tavo plunksnas,
vėjų sušiauštas,
padėk, meldžiu,
juodas paukšti
po laukinės kriaušės
pūvančiu medžiu...

Juodas paukšti kryžkelėj,
tebuvo pelkė
iš pradžių –
jos žaltvykslę
dar vejuos tamsoj;
dumblynų senas dieve,

nebijau tavęs -
ugninio viesulo,
nuo jo pradžius
mano šlapias kūnas,
kibirkštim tebuvęs
iš pradžių...

3. Gulbė

*Žiūriu žiūriu - ir išvydau
savo dukrelę besėdinčią,
savo sūnelį besupančią,
šilkų skarelę beryšinčią,
aukso knygelę beskaitančią!*

Kam sudeginot mano sparnus?
Aš vis tiek rasiu numestą plunksną
lango nišoj ar vinkšnos paunksnėj -
oras mėlynas ir sraunus...

Nepriš jau prie žemės manęs
joks medžiotojas, joks karaliūnas,
įsitrauks tik dangus kaip liūnas,
pulkas lėkdamas plunksną numes...

Ir tik vienas mažas sūnus
duos man žmogišką plakančią širdį –
prie jo lopšio suklypus, aš irgi
jį apgobsiu sparnais, kol užsnūs...

4. Gegutė

*O ir atlėkė trys raibos gegės
Vidur tamsios nakties...*

Iškukuok man, lemtie, balsu
visa tai, ką dar lošiu gyvenimu,
išklausysiu tave, nors baisu,
lietui kliokiant lyg kraujui iš venų...

Kam kukuoji namie lyg kapuos?
Aš dar atmenu, atmenu mirusius,
prieš šventus jų paveikslus klaupiuos,
dar nė vieno iš jų neužmiršus...

Vos pražydus tamsoj obelims,
net laukinė širdis nurimsta.
Kai jau nieko man nebeliks,
pakartosiu nors tavo riksmą...

5. Juodvarniai

*Jie nunešė seserį
į didelę girią,
pasodino į eglės viršūnę,
atsisveikino ir paliko...*

Dvylika mano brolių,
kurių niekuomet nesurasiu,
dvylika mano brolių,
kurių niekuomet neregėsiu –
vien tik pačiam jauniausiam
dar siuvinėju marškinius...

Dvylika mano mėnesių,
kurių vien šviesa pro langą,
dvylika lauko žvaigždynų,
kurių niekuomet nepasieksiu,
patį rūgščiausią obuolį
naktį slapčia nuraškius...

Kęstutaičiai. Restauracija

1. Patrikas

Žydi slyvmedžiai Gardine,
jaunas Kęstučio sūnau,
dingęs ūkuos Gedimino anūke,
gintaro dūmais
kvepia medinė pilis ant Nemuno skardžio,
šlama lazdynai,
naktį niūniuojant žvejams,
niekam nežinomas kunigaikšti,
tykiai nujojęs į nebūtį,
kupinas nuoskaudos,
skriaustas likimo
pasiuntiny nuo pagonių,
bergždžios derybos
Čekijos auksu tviskančioj menėj,
nekrikšto tėvo klasta, –
Patrike, paaugliui broliui
perleidęs saulės karūną,
tau tepaliko
kaulinės mažos šachmatų figūros

Trakų pily,
šaltas šarvų žvilgesys, arba leto strėlės.

2. Vaidotas

Gynęs liepsnojančią Kauno tvirtovę,
klupęs po jos griuvėsiais,
prislėgtas kryžium
karžygiškas belaisvi,
irgi nuėjęs į ūkaną,
įgula žlugo,
bokštai įgriuvo,
pelenus vėjas išpustė,
raudas ir giesmes audros išsklaidė,
kur man tave surasti,
kaip man tave nupiešti –
be padūmavusio šalmo,
be lokenu,
be sidabrinių pentinų;
gal tik Neries ar Nemuno dugnas
tavo atvaizdą saugo,
gal tik akmens sviedinys muziejuj
atmena mūšio didybę,
grįžk ir išlik nors griuvėsiuos ir dūmuos, –

debesys tvenkias,
gūdžiai dvi upės srovena.

3. Butautas

Diemedis, naktį kvepėjęs po langu,
mažas sūnus, tavęs verkęs per sapną,
Grįžulo Ratų žvaigždynas,
ranką su žiedu ir špagą nuauksinęs, –
kaip tai užmiršti,
hercoge Henrike,
stovintis Prahoj ant tilto,
sklaidantis prieblandoj knygą, –
nuo išdidumo lig išdavystės
tik žingsnis,
žingsnis nuo Lietuvos
melsvo ir žalsvo erdvėjimo
lig svetimšalio miesto triukšmingos aikštės;
nyks neapykantos šaknys,
Butaute,
melsis vienuoliai už tavo sielą
Prahoje, švento Tomo bažnyčioje,
tėvas lyg stabas tylės,
krūpčios broliai ir seserys,

vysis per sapną sūnus
Grižulo žvaigždę.

4. Vytautas

Verk, Julijona, -
Trakuos jis miršta, nukritęs nuo žirgo,
ašarok, senas Jogaila,
ūkanom niaukis, lietuviška žeme,
sprinkit rauda, karaimai, totoriai,
unkšk, juokdary, susirietęs į kuprą,
staukit, skalikai, -
išmuša gedulo varpas,
klaupiasi Krokuvoj pasiuntiniai,
spindi vogta karūna,
Vytauto akys
žiūri iš Trakų nublukusios freskos, -
ten spinduliavimo centras,
prarastas kapas po katedra,
kūnas po karo vėliavom,
Žalgirio kraujas,
sakalo klyksmas,
žalvario, molio ir sniego karalių
titnago kirviai,

laužo liepsna, mums užgrūdinus širdis
amžiams.

5. Miklausė

Ežero raibuliuos ištirpo
tavo laukinis vardas,
Trakų pirmagime kunigaikštyte, -
balkšvas lelijų vainikas,
žalios vandenžolės,
bokšto lange su smailėjančia arka
stovi, atgrėžus mums nugarą,
rusvos įskilusios plytos irėmina
blunkantį tavo paveikslą,
mažos dar tavo seserys
ten, angos gilumoj,
liejas į melsvą miglą,
žalzganą šaltą spindesį, -
o ežerynai,
nykstantys tėviškės vandenys,
gluosnio šventume, slankos šventume,
dieve, esąs vandeny,
cerkvės tamsoj prieš ikonų nykumą
virpčiojant vaško žvakelėms,
Tverės kunigaikštiene Marija.

6. Tautvilas

Ažuole, virsk vėl Tautvilu,
griūk vėl prie Vilniaus pilies
nebesugriaunamų sienų,
savo krauju apšlakstyk
žemę su protėvių kaulais,
tamsžalėm savo šakom apglėbk
našlę ir mažą jo dukterį,
ąžuole, duok gaivalingos gyvybės
įkaičiai, iš vienuolyno sodų,
iš akmeninės kryžiuočių tvirtovės
reginčiam tėviškės tekančią saulę,
amžinu šlamesiu naktį maldyk
kerštą ir klastą,
kai žaliaakis lyg lūšis,
Konrado vardą priėmęs, jis
kirvį slapčia bučiuoja,
ąžuole, duok jam šakų vainikui,
lapų blizgėjimo mirusiam duok, –
kai Karigailos galva, pasmeigta ant ieties,
kils, teatgis jis, nuožmūs stovės jie
brolis prie brolio.

7. Danutė

Motina be sūnų ir dukrų,
saulėta obelie be vaisių,
žydinti Mazovijos žemėj,
mažą tave kryžiuotis krikštatevis
apgaubė juoda komtūro skraiste
tartum prakeikdamas –
įpėdinių nelauk
tu, bevaikė motina,
glostanti tavo ranka
Vytautui šluostys ašaras,
Krėvai krauju pasruvus, –
prieglobstis bėgliui,
darkart
motiniškas tavo glėbys
gelbės brolvaikį Mykolą,
Trakuos nužudžius Žygimantą;
kvepia medum ir vasaros vaisiais
tavo išildyta menė,
prarastą pilį, vaikystės pokylio šurmų,
motinos balsą menantis
tavo paguodos žodis.

8. Žygimantas

Tau po Vilniaus katedra,
tavo graudiems palaikams
uždegu žvakę, dedu
neužmirštuolių puokštę, –
sunkiasi kraujas
iš sukapoto kūno, vežamo rogėse,
kraują nuplauna gimtojo ežero vilnys,
mažas Žygimante,
jie nukeliavo į rūką –
Patrikas, Vaidotas, Butautas,
Trakų koplyčios vaiduokliai,
jū niekadose neregėsi,
krebžda meška į duris
kruviną kovo sekmadienį, žydint verboms,
šieno vežimams dardant į pilį,
veržias žudikai –
būk jų bausme
tu, paskutinis Kęstučio sūnau,
Vytauto broli,
miegantis prarasto kapo
paunksnėj.

9. Ringailė

O Kęstučio jaunėle
ežero sraigių karoliais,
laisve padvelkus belaisve,
jojanti nuo Malburgo,
jauno Mazovijaus vyskupo
Henriko lydima, –
girių glūdumoje
galvas suglaudžia jūsų žirgai;
o, kaip žydi šermukšnis
saulėtam skynime,
vilnija šviesūs tavo plaukai
kalavijų ir kryžių šešėly,
dar tebelaukia žudikai,
gūdžios vestuvės: jam – ragas nuodų,
tau – kelias ir kruvinas posūnio kirtis,
kapas Moldavijos tyruos, bet
gintaru spindi gyvybė
kruvinose viduramžių kronikose,
o, ši svaigi akimirka –
jojat namo iš kryžiuočių,
žirgas prie žirgo.

Žąsys

Girdi? Viršum Kotrynos bokštų naktį
sukliko žąsys ūkui, liūčiai, vėjui.

...Pravėriau langą ir tamsoj stovėjau,
lyg žemės amžinos traukos netenkanti.

Žiemot mane paliekančios, laimingai!
Laukinės širdgėlos klyksmu paguoskit,
suleskite šermukšnių juodas uogas,
pabirusias senamiesty per miglą.

Ko visa pralekia ir dingsta vėjuos?
Ko žiburiai jus blaško?

Kaip kasmet –
meldžiau, kad šviesią plunksną man numestumėt,
pravėriau langą ir tamsoj stovėjau...

Vaizdas pro langą

O vaizdas pro langą
sidabriškas lyg gobelenas,
išaustas iš prieblandos,
ūkas apgobia jį, leinas
ir kreivas šešėlis
– pažinsi žiemojančią obelį:
čia, Dominikonų šikšnosparniams miegant,
apgobiant
melsvėjančiai ūkanai plaukus,
iš laiko išmelsk
vienatvę –
ir langą apraizgantys ledo erškėčiai
kasnakt vis tankės,
kol išvysi: iš pilkšvo, iš melsvo,
iš žydro
išaudė tau apsnigtą kiemą, kur šviečia
pro medžių kamienus
pirma vakarinė žvaigždė.

Žiemos lietus

Hiacintais kvepia man sniegas,
hiacintais – žiemos lietus,
neatims man tavęs jau niekas,
vėl jaučiu tuos žvilgsnius šiltus,

vėl jaučiu tavo lūpas ant pirštų,
jų švelnumo jau nieks neatims –
tarsi neganda mudu supirštų,
tarsi tapčiau tavo lemtim.

Tarsi žvakė neužgesintas
nebylus dialogas nakčia –
kvepia nemiga hiacintais,
hiacintais kvepia kančia.

Baltoji naktis

Būsiu tave išsibūrus,
Nes šitaip nebūna.
Būsiu lyg žvaigždę
Tave į širdį priėmus.

Žydi baltoji naktis,
Trim baltais bijūnais.
Žiūri baltoji naktis
Iš juodmedžio rėmų.

Žvelgia baltoji naktis
Iš sublizgusios upės.
Sunkias baltoji naktis
Pro alksnių kamienus.

Būsiu ištirpus tavy,
Į tave įsisupus,
Būsiu prie tavo krūtinės,
Lyg būčiau namie.

Saulėgraža

Saule, šokanti kalne
Laužų liepsnom aukštyn,
Renkanti kukalių puokštę
Žemės pakrašty.

Saule, tarp paparčių
Plyksinti ugnim kuplia,
Plaukianti vainikų ratilais
Nakties upe.

Saule, besirengianti
Rausvai, žydrai, žaliai,
Gulanti aukštiekninka
Rasos šventoj žolėj.

Saule, auganti
Su aukso obuoliu delne,
Nokstanti tamsoj
Akių šviesa kasdienine.

Sidabriniai debesys

Tik sidabriniai debesys,
tik sidabriniai skaidrūs debesys,
aukščiausi iš visų, virš žemės sklandančių,
padovanoję
vidurvasario tylą –
sielvarto ir džiugesio dienojimą,
liepsnos eilėraščių, rimavimą krauju,
tik skaidrūs debesys,
spindėję virš galvos,
kai tu tokia viena tamsoj atrodei,
kai audei
šviesą vėjinio malūno sparnui, burių drobei,
tik sidabriniai debesys virš atloštos galvos,
tik debesys.....

Elnias devyniaragis

Iš tūkstantmečių gūdumo elnias devyniaragis
Kalėdų dainoj ir sūduvių kunigaikščio kape –
jis grįžta, sutirpus ledynams,
 pirmykščio dangaus neberadęs,
pritrenkęs kanopų bilsmu ir ragų galybe kraupia.
Iš tūkstantmečių gūdumo atbėga,
 šviečiant akmens
amžiaus mėnuliui –
 apkaustytas žalvariu ir sidabru
geriamas ragas ant mirusiojo krūtinės –
 sakmes
skleidžia taurės apkalai,
 ir vidurnaktį vėl skaidru.
Iš tūkstantmečių gūdumo elni mėnuli,
 ne šiam
pavasariui švietęs –
 lyg būtų baltų dangus atsidaręs,
didžiulių ragų spinduliai mus apgobia,
 ir spindi iš žemės
mėlyno stiklo akis,
 šuoliuojančių elnių sidabras.

Kernavė

1

Svaigi rudens šviesa
nuo Kernavės piliakalnių,
lyg radus elnio ragą -
ją lėtai geri,
lyg begalybėje
širdis iš rūko plaka,
už skardžių veriasi erdvė -
rūke ėriukai,
avių banda, atklydus vakare,
kur dunkso
palaidotas piliakalnių papėdėj
miestas -
iš oro bokštai jo,
stogai iš lapų aukso.
iš gaisro atšvaitų šlaituos,
o tu semies
gyvybės amžino vandens
iš nugramzdintų
į laiką šulinių,
nežinomais vaiduokliais

tau mirga slėnis,
tavo balsas vis skardyn
nuo Kernavės piliakalnių,
bet aidas uokse.

2

Regėsi: Traidenio auksinė prasmegusi sostinė
tau tviska rudens spinduliavime – ūkanų slėny,
senovinės raguvos, griovos vėl pilnos šviesos,
vėl leisis nuo skardžio žemyn,

lyg sapnuodama sėlinsi
link mirusio miesto, kurio nebeliko –
tik plynaukštė,
tik medžiai ugny,

tik vytinė dar treša rėvoj,
piliakalnių erdvės tau veriasi vėl sopuly,
ir šviečia po žemėm karių paauksuoti šarvai.

Regėsi: Neris su brastom ir dangaus begalybė,
virš pelkių liepsna –

teks tarpekliais, jų vingiais atjoti,
lyg skelbtų valdovą – deglai vis dar blaškos pily,
lyg vėl kunigaikštis sušauktų čia
prūsus ir jotvingius.

Broļiai ten, broļiai – Svelkenis, Sirputis,
 trys iš jų mūšy jau žuvo,
 šiurpu
 šaukti vardais nuo piliakalnių –
 miega
 vyrai Traidenio – jiems gera namie,
 grįžę iš Saremos, Daugpilio, Aizkrauklės
 ilsis kariai, bet jų miegas beaistris –
 tik ažuolai, išakniję ir stiprūs,
 gobia čia žiemgalius, jotvingius, prūsus,
 skundžias tik vėjas, pakriaušėmis ošiantis,
 mirga tik laiškas pro rūką ant tošies.

Mergaitė be vežėjo skries sidabro vežime
 geltonų lapų, obuolių prikritisia žeme,
 per miegantį miestelį pravažiuos, pradingęs
 rūkuos,
 rusvus šlapius lyg lapai plaukus prietemoj šukuos,
 pro rūką pažiūrės Traidenio dukros akimis,
 kas atpažins ją sutemoj – šviesoj jos neatmins,

tik šventos liepos oš,

plazdens migloj vandens dvasia,
pakrantės akmenis palies Neries vilnim vėsia -
viršum miestelio šmėkštels

krintančios žvaigždės žyme
mergaitė iš piliakalnių sidabro vežime.

5

Piliakalnis plynas, tik stūgauja vėjai,
ant šlaito užvirtusi kerpėta kerplėša,
o tu ten užkopus į rūką stovėjai -
atrodė, kad verksmas krūtinę tau perplėš.
Matei, kad viršūnėj tik lapkričio juodalksnis
ir jį apsvijęs liepsnotas ožekšnis,
jo lapai šalną palytėti, auksinis
tas vaizdas vyzdy, tau ilgam jo užteks.
Ožekšnis ugniniais nuodingaisiais vaisiais -
lyg būtų aptėkštas visų nužudytų
genties kunigaikščių krauju, lyg juosvaisiais
šešėliais kuždėtų, tau likęs širdy.

Vytis

Lekia heraldinis raitelis,
baltas šarvuotas raitelis,
antkapių raitelis,
antspaudų raitelis -
Žalgirio vėjus
pučiant į veidą jaučiu,
per šimtmečius dar neatvėsusius,
liepsną tėvynės laužų dar jaučiu,
gedulingą ir atrią;
vėliavų audeklas -
Žalgirio kraujas,
lagerių kraujas
vilnija vėjuose -
pralekia švytintis Vytis virš Vilniaus,
pasagos išskelia žiežirbas,
žybteli saulėj sužvilgęs
jo kalavijas,
jo skydas su kryžium -
už laisvę kariauja
tas sidabrinis karys,
tas prosenių viltį pagerbęs
raitelis -

senas Traidenio, Algirdo, Vytauto
herbas.

Trys gulbės

Trys gulbės,
skrendančios į kitą tūkstantmetį,
trys gulbės
virš pavasarinės deltos,
virš Rusnės, virš salos,
kai vėl nutrūkstanti,
užkimusį jau balsą
gniauži veltui,
aukštai
virš pamario baltų erškėtrožių,
lyg potvyniui
gegužės saulei plūstant,
virš pievų,
virš vandens sparnus išskėtusios
plasnoja gulbės trys
į kitą tūkstantmetį.

Per pūgą

Priešaušry per pilnatį,
per pūgą,
per Mėnulio užtemimą
plaukė debesys,
tamsiam mieste mačiau
tik vieną šviesų stoglangį,
dieną užpustytoj gatvėj
sutikau gal klouną,
gal mimą,
gal vaikystės dvasią,
jam iš tolo sušukau – –
palauk, sustok.

Sidabriniai debesys

Vasaros pavakary
sidabriniai debesys
tuoj
po saulėlydžio,
vaiskūs plunksniniai debesys,
blausiai žydri
su sidabrišku
atšvaitu,
žvaigždės sužimba pro juos, –
jie šiauriniam
dangaus pakrašty
prie zenito,
nyksta šešėliai,
sutemsta,
virš mūsų
tik ledo kristalų švytėjimas.